

**Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas
darbības stratēģija**

2017. - 2019.gadam

Rīga, 2017

Satura rādītājs

Satura rādītājs.....	2
Ievads	3
Izmantoto saīsinājumu saraksts.....	4
1. Vispārīgā daļa	6
1.1. Darbības pilnvarojums	6
VARAM misija.....	6
VARAM vīzija	6
VARAM pamatvērtības	6
1.2. Īstenotie darbības virzieni	7
1.3. VARAM prioritātes.....	7
1.4. VARAM darbības virzienu apraksts	8
1.4.1. Darbības virziens: Vides kvalitātes saglabāšana un oglekļa mazietilpīgas un pret klimata pārmaiņām noturīgas attīstības sekmēšana.....	8
1.4.2. Darbības virziens: Nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu un efektīvu pārvaldību, saglabājot bioloģisko daudzveidību, nodrošinot ekosistēmu pakalpojumu pieejamību un veicināt pāreju uz aprites ekonomiku	13
1.4.3. Darbības virziens: Sekmēt reģionu ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību.	18
1.4.4. Darbības virziens: Nodrošināt publisko pakalpojumu efektivitātes paaugstināšanu un visaptverošu pieejamību, t.sk. elektroniski	26
1.4.5. Darbības virziens: Digitālā vienotā tirgus attīstība, digitālo prasmju un valsts vienotās IKT arhitektūras pārvaldība	31
1.4.6. Darbības virziens: Nodrošināt VARAM darbības ilgtspējību, t.sk. paaugstinot iestādes darbības efektivitāti, mazinot administratīvo slogu un nodrošinot nodarbināto profesionalitātes celšanu.....	36
1.5. VARAM darbības spēju izvērtējums	42
2. VARAM valsts budžeta programmu daļa	46

Ievads

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk-VARAM) darbības stratēģija 2017.-2019. gadam ir ministrijas vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurš ietver VARAM kompetencē esošo politikas plānošanas dokumentos noteiktos mērķus un ir balstīts uz VARAM nolikumā noteiktajām funkcijām un uzdevumiem.

VARAM darbības stratēģija ir izstrādāta, balstoties uz Ministru kabineta 2015. gada 28. aprīļa instrukciju Nr.3 „Kārtība, kādā izstrādā un aktualizē institūcijas darbības stratēģiju un novērtē tās ieviešanu”.

VARAM darbības stratēģija pamatojas uz Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam, Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam, kā arī citos ministrijas kompetencē esošajos nozares politikas plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un ietver mehānismus šo prioritāšu īstenošanai.

VARAM darbības stratēģijas izstrāde ir veikta ar mērķi uzlabot vidēja termiņa budžeta plānošanas procesu, tieši saistot politikas plānošanas dokumentus, pasākumus to ieviešanai ar pieejamo un nepieciešamo budžeta finansējumu.

Stratēģija ietver 3 gadu vidēja termiņa mērķus. VARAM darbības stratēģijas īstenošanas budžets ir veidots pēc budžeta programmu principa. Katrai budžeta programmai tiek noteikti rezultatīvie rādītāji. Budžeta programmas ir sagatavotas, lai uzlabotu valsts budžeta līdzekļu pārskatāmību un novērstu dublēšanos to izlietošanā, kā arī nodrošinātu valsts budžeta resursu efektīvu, koordinētu izmantošanu ministrijas mērķu sasniegšanai. 2017.-2019. gadam ministrijas budžets plānots no 19 valsts budžeta programmām.

Izmantoto saīsinājumu saraksts

ĀM	Ārlietu ministrija
CAA	Valsts aģentūra „Civilās aviācijas aģentūra”
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona
EM	Ekonomikas ministrija
EKII	Emisijas kvotu izolēšanas instruments
ETS	Emisijas kvotu tirdzniecības sistēma
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
INTERREG	Eiropas Teritoriālās sadarbības programma
IKT	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IS	Informācijas sistēma
KPFI	Klimata pārmaiņu finanšu instruments
LDM	Latvijas Dabas muzejs
LHEI	Latvijas Hidroekoloģijas institūts
LDDK	Latvijas darba devēju konfederācija
LPS	Latvijas Pašvaldību savienība
LLPA	Latvijas Lielo pilsētu asociācija
LVAFA	Latvijas vides aizsardzības fonda administrācija
LVĢMC	Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”
LVIF	Latvijas Vides investīciju fonds
MK	Ministru kabinets
NAP	Nacionālais attīstības plāns
NBD	Nacionālais botāniskais dārzs
NFI	Norvēģijas finanšu instruments
NVO	Nevalstiskās organizācijas
PKC	Pārresoru koordinācijas centrs
RAIM	Reģionālās attīstības indikatoru modulis
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis
SEG	Siltumnīcefekta gāzes
SM	Satiksmes ministrija

TAPIS	Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VIS	Valsts informācijas sistēma
VASES	Valsts akciju sabiedrība „Elektroniskie sakari”
VPVB	Vides pārraudzības valsts birojs
VPVKAC	Valsts un pašvaldību vienotie klientu apkalpošanas centri
VRAA	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VVD	Valsts vides dienests
ZM	Zemkopības ministrija

1. Vispārīgā daļa

1.1. Darbības pilnvarojums

VARAM ir vadošā valsts pārvaldes iestāde tādās jomās kā vides un dabas aizsardzība, reģionālās attīstības plānošana un koordinācija, pašvaldību attīstība un pārraudzība, teritorijas attīstības plānošana un zemes pārvaldība, vienas pieturas aģentūras principa ieviešana valsts un pašvaldību pakalpojumu pieejamībā, informācijas sabiedrība, elektroniskā pārvalde un valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldība.

VARAM veido nozares politiku, kā arī organizē un koordinē tās īstenošanu:

- 1) vides un dabas aizsardzībā, tostarp:
  - a) vides kvalitātes uzlabošanā;
  - b) dabas aizsardzībā;
  - c) dabas resursu saglabāšanā un ilgtspējīgā izmantošanā;
  - d) klimata politikā;
  - e) vides investīcijās;
  - f) hidrometeoroloģijā;
  - g) zemes dziļļu izmantošanā.
- 2) reģionālajā attīstībā;
- 3) pašvaldību sistēmas attīstībā;
- 4) teritorijas attīstības plānošanā, tostarp ainavu plānošanā;
- 5) zemes pārvaldībā;
- 6) valsts un pašvaldību pakalpojumu pieejamībā, vienas pieturas aģentūras principa ieviešanā;
- 7) informācijas sabiedrībā, elektroniskajā pārvaldē un valsts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldībā.

VARAM pārrauga pašvaldību darbības likumību, kā arī pašvaldībām likumos un citos normatīvajos aktos noteikto uzdevumu izpildi, atbilstoši pašvaldību darbību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei.

VARAM misija

VARAM darbības virsmērķis ir nodrošināt zaļu, iedzīvotājiem pieejamu un līdzsvaroti attīstītu valsti

VARAM vīzija

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir atvērta un profesionāla valsts pārvaldes iestāde, kurā strādā radoši, „zaļi” domājoši darbinieki, kuri spēj mainīties līdzī laimam, sniedz iespējas un rada priekšnoteikumus iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai un pakalpojumu pieejamībai.

VARAM pamatvērtības

	Pamatvērtības	Pamatprincipi
1.	Tiesiskums	Ievēro labas pārvaldības principu
2.	Profesionalitāte un radošums	Tiek garantēta efektīva darbība labākā iespējamā risinājuma sasniegšanai

3.	Sadarbība	Mērķa sasniegšanai strādājam komandā, kopā ar iesaistītajām pusēm
4.	Mērķtiecīgums	Nesavtīgs darbs izvirzītā mērķa sasniegšanai
5.	Lojalitāte	Kopīgs darbs Latvijas tautai, labklājībai un attīstībai

1.2. Īstenotie darbības virzieni

- 1) Vides kvalitātes saglabāšana un oglekļa mazietilpīgas un pret klimata pārmaiņām noturīgas attīstības sekmēšana.
- 2) Nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu un efektīvu pārvaldību, saglabājot bioloģisko daudzveidību, nodrošinot ekosistēmu pakalpojumu pieejamību un veicināt pāreju uz aprites ekonomiku.
- 3) Sekmēt reģionu ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību.
- 4) Nodrošināt valsts un pašvaldību (turpmāk-publisko) publisko pakalpojumu efektivitātes paaugstināšanu un visaptverošu pieejamību, t.sk. elektroniski.
- 5) Digitālā vienotā tirgus attīstība, digitālo prasmju un valsts vienotās IKT arhitektūras pārvaldība.
- 6) Nodrošināt VARAM darbības ilgtspējību, t.sk. paaugstinot iestādes darbības efektivitāti, mazinot administratīvo slogu un nodrošinot nodarbināto profesionalitātes izaugsmi.

1.3. VARAM prioritātes

- 1) Lai īstenotu ES likumdošanā un Parīzes nolīgumā noteikto un nodrošinātu Latvijas pāreju uz oglekļa mazietilpīgu un pret klimata pārmaiņām noturīgu attīstību, izstrādāsim Latvijas oglekļa mazietilpīgas attīstības stratēģiju periodam līdz 2050.gadam un Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģiju.
- 2) Sagatavosim jūras telpisko plānojumu, kas atbilstoši Baltijas jūras reģiona stratēģijā un ES Jūras telpiskās plānošanas ietvardirektīvā noteiktajiem mērķiem ir saskaņots ar Baltijas jūras reģiona valstīm. Apstiprināsim ilgtermiņa tematisko plānojumu par publisko infrastruktūru Baltijas jūras piekrastei, kas būs instruments investīciju piesaistei Baltijas jūras piekrastes pašvaldībās. Pārskatīsim publisko ūdeņu nomas principus.
- 3) Nodrošināsim Eiropas Savienības fondu 2014.–2020. gada plānošanas perioda līdzekļu pieejamību:
  - a) ekonomiski pamatotu un efektīvu projektu realizācijai ūdenssaimniecības sektorā, plūdu aizsardzības un vides monitoringa jomā, tai skaitā, lai nodrošinātu Eiropas Savienības vides kvalitātes prasību izpildi,
  - b) pašvaldībām projektu realizācijai pašvaldību ēku energoefektivitātes paaugstināšanai,
  - c) pašvaldībām projektu realizācijai uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai un teritoriju revitalizācijai, paredzot atbalstu komercdarbības mērķiem paredzēto ēku un to infrastruktūras izveidei (tai skaitā, industriālie pieslēgumi, ceļu infrastruktūra un cita koplietošanas infrastruktūra), kā arī teritoriju labiekārtošanai, atbilstoši pašvaldību ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām.
- 4) Saglabāsim bioloģisko un ainavisko daudzveidību, tostarp nodrošinot "Natura 2000" teritoriju ilgtspējīgu apsaimniekošanu un izmantošanu, augstvērtīgu dzīves vidi un kvalitatīvus rekreācijas pakalpojumus.
- 5) Īstenošim politiku, kas orientēta uz nacionālo resursu apguves un uzņēmējdarbības veicināšanas principiem, iekļaujot „zaļā iepirkuma” principu publiskajos iepirkumos.
- 6) Nodrošināsim virzību uz aprites ekonomiku un resursu efektīvāku izmantošanu, turpinot atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstību un nodrošinot dabas resursu racionālu izmantošanu.

- 7) Īstenosim Rīcības plānu Latgales reģiona izaugsmei 2015.-2017.gadam, tai skaitā, attīstīsim Latgalē speciālo ekonomisko zonu.
- 8) Nodrošināsim Eiropas digitālā vienotā tirgus stratēģijas ieviešanu, attīstot digitālo pakalpojumu vidi un tās izmantošanu, Latvijas ekonomikas konkurētspējas celšanai, izveidosim uzlabotu valsts IKT pārvaldības sistēmu un elektroniskās pārvaldes koplietošanas platformas, nodrošināsim IKT procesu koordināciju, kā arī stiprināsim VARAM kapacitāti un funkcijas.
- 9) Ieviesīsim „vienas pieturas” aģentūras¹ principu valsts un pašvaldību pakalpojumu sniegšanā, attīstot Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru tīklu, tai skaitā, elektroniskā vidē izmantojot informācijas tehnoloģiju iespējas, uzlabojot publisko pakalpojumu pieejamību un veicinot publiskās pārvaldes efektivitāti, izstrādāsim saistītos tiesību aktus.
- 10) Veiksim sagatavošanas aktivitātes un ieviesīsim centralizētās komponentes oficiālās elektroniskās saziņas principa ieviešanai starp valsts, pašvaldību, tiesu sistēmas iestādēm un iedzīvotājiem, uzņēmējiem elektroniskajā vidē, izstrādāsim saistītos tiesību aktus.
- 11) Noteiksim valstī administratīvo teritoriju grupas, kuru ietvarā pašvaldības var sadarboties vai apvienoties. Izvērtēsim un noteiksim tās jomas un nozares, kurās valsts pārvaldes uzdevumu un funkciju decentralizācija būtu pamatojama un īstenojama. Izstrādāsim normatīvā akta projektu par sadarbības teritoriju noteikšanu. Izstrādāsim normatīvo aktu projektus pašvaldību sadarbības teritoriju institucionālai un funkcionālai darbībai.

1.4. VARAM darbības virzienu apraksts

1.4.1. Darbības virziens: Vides kvalitātes saglabāšana un oglekļa mazietilpīgas un pret klimata pārmaiņām noturīgas attīstības sekmēšana

Esošās situācijas apraksts

Klimata pārmaiņas ir kļuvušas par vienu no nozīmīgākajām globālajām problēmām, taču to cēloņi un ietekme ir nacionālo valstu ziņā. Lai ierobežotu klimata pārmaiņas, Latvijai ir noteikti Eiropas Savienībā (ES) un starptautiski saistoši mērķi klimata pārmaiņu veicinošo siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju ierobežošanai un oglekļa dioksīda (CO₂) piesaistes palielināšanai. Tāpat Latvijai ir arī jārod risinājumi, lai pielāgotos klimata pārmaiņām. Klimata pārmaiņu politikas mērķu sasniegšanai nepieciešama klimata politikas integrācija citu nozaru politikās un izmaiņas Latvijas tautsaimniecības attīstībā. Nepieciešams nodrošināt pāreju no fosilo energoresursu izmantošanas, kā arī dažādu resursu salīdzinoši neefektīvas patērišanas uz atjaunojamo energoresursu izmantošanu un resursu efektīvu izmantošanu, t.sk. enerģētikā, transportā un lauksaimniecībā. Nepieciešams nodrošināt, lai ekonomikas un atsevišķu nozaru plānotā attīstība radītu iespējami maz emisiju (pāreja uz oglekļa mazietilpīgu attīstību) un lai Latvijas attīstību neapdraudētu klimata pārmaiņu radītie riski, t.sk. temperatūras izmaiņas, nokrišņu režīma izmaiņas u.tml. (pret klimata pārmaiņām noturīga attīstība).

Latvijas SEG emisiju ierobežošanas mērķim periodā līdz 2020.gadam ir divi apakšmērķi – ieguldījums 21% samazinājuma salīdzinājumā ar 2005. gadu nodrošināšanā ES Emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā (ETS) aptvertajām SEG emisijām (turpmāk – ETS mērķis) un ETS neaptverto SEG emisiju palielinājuma ierobežošana līdz 17% palielinājumam salīdzinājumā ar 2005. gadu (turpmāk – ne-ETS mērķis). Klimata pārmaiņu mazināšanas un oglekļa dioksīda piesaistes nodrošināšanas mērķi Latvijai būs noteikti arī periodam pēc 2020.gada, taču tie būs daudz stingrāki

---

¹ Vienas pieturas aģentūra – tā ir iespēja pieteikt vienuviet valsts un pašvaldību pakalpojumus klātienē vai elektroniski (www.latvija.lv). Organizējot klientu apkalpošanu vienuviet, klients var ietaupīt savu laiku un citus resursus.

un, lai tos sasniegtu izmaksu efektīvā veidā, pasākumi emisiju samazināšanai būs jāsāk jau pirms 2020.gada.

ES ETS darbību Latvijā nodrošina VARAM sadarbībā ar VVD, LVĢMC, VPVB, Latvijas Nacionālais akreditācijas biroju (turpmāk – LATAK), kā arī valsts aģentūru „Civilās aviācijas aģentūra” (turpmāk – CAA). Sistēmas ietvaros jānodrošina ES ETS darbība – ES ETS ietvaros radīto emisiju monitoringa nodrošināšana un uzraudzība, emisijas kvotu bezmaksas piešķiršana, Latvijai piešķirto emisijas kvotu izsolīšana u.c. 2015. gadā ES tika sāktas sarunas par ES ETS pārskatu periodam pēc 2020.gada, kuru ietvaros VARAM jānodrošina Latvijai iespējami labvēlīgu rezultātu panākšana.

Lai gan VARAM koordinē ne-ETS mērķa izpildi, vairumā nepieciešamo pasākumu ir citu nozaru ministriju pārziņā, galvenokārt ZM, EM un SM. Lai samazinātu SEG emisijas, periodā pēc 2020.gada būs nepieciešamas ieviest papildus pasākumus. Savukārt sarunās ES līmenī par likumdošanas priekšlikumiem, kas tika sāktas 2016.gada vidū, ir nepieciešams panākt Latvijai iespējami labvēlīgus nosacījumus.

Pielāgošanās klimata pārmaiņām pasākumu sistemātiskas plānošanas un ieviešanas nodrošināšanai, 2014.gadā tika sākts darbs pie Latvijas klimata pārmaiņu līdzšinējo tendenču izvērtējuma un nākotnes scenāriju veidošanas un risku novērtēšanas, kas papildināms un pilnveidojams, veicot investīcijas infrastruktūrā un pasākumos, kas mazina klimata pārmaiņu ietekmi uz tautsaimniecību, iedzīvotājiem un bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām. Lai mazinātu klimata pārmaiņu negatīvo ietekmi, jāpiesaista investīcijas pretplūdu pasākumu un krasta erozijas risku mazināšanai prioritāri tajās nacionālās nozīmes plūdu riska teritorijās, kurās nepieciešamajiem apdraudējuma mazināšanas pasākumiem ir noteikta augsta prioritāte. Ir sākts un turpinās darbs pie nacionālās pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas 2030.gadam izstrādes.

2015.gadā no emisijas kvotu **izsoļu ieņēmumiem sākta nacionālā** Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta (EKII) darbība. Ar EKII atbalstu tiks finansēti SEG emisiju samazinoši (atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju uzstādīšana un energoefektivitātes pasākumu īstenošana) pasākumi un pielāgošanos klimata pārmaiņām veicinoši projekti. EKII tiks attīstīts par efektīvu, salīdzinoši maza apjoma finansēšanas instrumentu klimata politikas jomās, lai palīdzētu Latvijai sasniegt klimata politikas mērķus.

Vides kvalitātes jomā ir vairāki izaicinājumi. Vides aizsardzībā, tai skaitā piesārņojuma līmeņa samazināšanai, pēdējo 20 gadu laikā ir sekmīgi īstenoti dažādi pasākumi. Turpmāk vēl konsekvētāk jā rūpējas par vides stāvokļa nepasliktināšanu un uzlabošanu vietās, kur joprojām ir aktuālas vides kvalitātes un piesārņojuma problēmas, īstenojot gan reformas dažādās ar vides aizsardzību saistītās jomās, gan piesaistot investīcijas piesārņoto vietu sanācijai un vides piesārņojuma samazināšanai un vides kvalitātes uzlabošanai.

Vides piesārņojuma un riska novēršanā nepieciešams īstenot tādas darbības kā dažādi tehnoloģiskie uzlabojumi, nodrošinot pietiekamus resursus risku pārvaldībai un operatīvai rīcībai. Tādēļ būtiski ir stiprināt vides prasību ievērošanas kontroli.

Neskatoties uz jau paveikto gaisa kvalitātes uzlabojumu jomā, transportlīdzekļu skaita palielināšanās, it īpaši Rīgā, un saimnieciskās darbības attīstība, tai skaitā ostās, ietekmē gaisa kvalitāti. Rīgā atsevišķās vietās tiek pārsniegti normatīvi daļiņām PM₁₀ un NO_x. Nepieciešams veikt pasākumus, lai samazinātu kopējās gaisu piesārņojošo vielu emisijas Latvijā, ko rada dažāda veida un nozaru piesārņojuma avoti (enerģētika, rūpniecība, transporta un lauksaimniecības nozares, kā arī mājsaimniecības) un nodrošināt progresu Latvijai noteikto gaisu piesārņojošo emisiju mērķu 2020. un 2030.gadam sasniegšanai, tai skaitā, pilnveidojot un attīstot vides monitoringa, kontroles un uzraudzības sistēmu. Laika periodā līdz 2019.gadam ar Eiropas Savienības struktūrfondu finansējuma atbalstu tiks nodrošināta savu laiku nokalpojušo gaisa kvalitātes monitoringa staciju nomaiņa. Šajā laikā stāsies spēkā gaisa kvalitātes regulējuma prasības monitoringa datu kvalitātei

un atbilstības novērtējumam, kā arī nosacījumi attiecībā uz gaisu piesārņojošu vielu emisijas ierobežojumiem jaunām vidējas jaudas sadedzināšanas iekārtām.

Lai izpildītu Latvijas saistības un nodrošinātu **labu iekšzemes ūdeņu stāvokli un labu jūras vides stāvokli**, nepieciešams īstenot dažādus būtiskus pasākumus, kas paredzēti upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānos un plūdu riska pārvaldības plānos 2016.-2021.gadam un plānā „Pasākumu programma laba jūras vides stāvokļa panākšanai 2016.-2020.gadā”². Stratēģijas darbības laikā plānots pabeigt iesāktos pasākumus ūdenssaimniecības sistēmas sakārtošanai un plūdu risku mazināšanai, veicot dažādus pētījumus, izstrādājot un pilnveidojot normatīvo aktu regulējumu, kas regulē ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu, dabas resursu nodokļa likmju apmēru, ūdensobjektu pārtīrīšanas kārtību u.c. nozarei būtisku jautājumu risināšanai. Ievērojot jau paveikto centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu kvalitātes uzlabošanā un pieejamības veicināšanā un nepieciešamību nodrošināt ūdenssaimniecības pakalpojumu atbilstību ES direktīvu prasībām, arī šīs stratēģijas darbības laikā jāturpina investīciju piesaiste centralizēto ūdenssaimniecības (īpaši notekūdeņu) sistēmu attīstībai, pilnveidei un paplašināšanai prioritāri apdzīvotajās vietās ar cilvēku ekvivalentu (CE) lielāku par 2000.

Radioaktīvo atkritumu apsaimniekošanas jomā ir nepieciešams likvidēt Salaspils kodolreaktoru, kā arī veikt radioaktīvo atkritumu glabātuves "Radons" paplašināšanu, lai nodrošinātu radioaktīvo atkritumu drošu apglabāšanu.

Darbības virziena mērķis

Nodrošināt labu vides kvalitāti, ierobežojot un novēršot vides piesārņojumu, koordinējot Latvijas SEG emisiju samazināšanu un sekmējot Latvijas pāreju uz oglekļa mazietilpīgu un pret klimata pārmaiņām noturīgu attīstību.

Politikas rezultāti

Politikas rezultatīvie rādītāji	Faktiskā vērtība	Plānotā vērtība
Pārstrādāto atkritumu īpatsvars (visu nebīstamo), (% no gadā radītajiem) ³	16,6 (2015)	50 (2020)
Valsts kopējās gaisu piesārņojošo vielu emisijas apjoms (tūkst. t/gadā) ^{4,5} :		
NO _x	34,46 (2014)	25 (2020)
SO ₂	3,79 (2014)	6,2 (2020)
PM _{2,5}	17,74 (2014)	23 (2020)

² [13.06.2016. MK rīkojums Nr.393 "Par plānu "Pasākumu programma laba jūras vides stāvokļa panākšanai 2016.-2020.gadā"](#)

³ Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam (turpmāk- [NAP 2014-2020](#)); Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2013.gadam (turpmāk [LIAS - 2030](#)); [26.03.2014. MK rīkojums Nr.130 "Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam"](#)

⁴ [NAP 2014-2020](#); [26.03.2014. MK rīkojums Nr.130 "Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam"](#)

⁵ Ženēvas konvencijas Gēteborgas protokols nosaka maksimālos pieļaujamās gaisu piesārņojošo vielu emisiju daudzumus. Salīdzinot pret 2014.gada faktiskajām emisijām, secināms, ka ir atsevišķas gaisu piesārņojošas vielas, kur Latvijai jāizvērtē pasākumu īstenošana, lai nodrošinātu atbilstību 2020.gadā noteiktajiem "emisiju griestiem". Piemēram, NO_x, GOS un NH₃. Tomēr ņemot vērā tautsaimniecības attīstības tendences, veidojot un īstenojot nozaru politiku, uzmanība veltāma arī to vielu emisiju apjomiem, kur šobrīd netiek pārsniegti 2020.gadam noteiktie emisiju daudzumi.

GOS	54,22 (2014)	53 (2020)
NH ₃	17,47 (2014)	16 (2020)
Kopējās SEG emisijas (CO ₂ emisijas apjoms emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas kontrolētajās iekārtās milj. t/CO ₂) ⁶	2,31 (2015)	2,26 (2020)
Stabilizētas kopējās SEG emisijas, Mt CO ₂ ekvivalenta	11,4 (2014) ⁷	12,16 (2020)

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016	2017	2018	2019
Mazināta piesārņojošo darbību ietekme uz vidi un cilvēku veselību	Piesārņojošo darbību (A, B, C) operatoru skaita īpatsvars, kuru darbībā konstatēti normatīvo aktu pārkāpumi (%)	-	20	18	15
Izstrādāti attīstības plāni un projekti, un nodrošina vides kvalitāti un labvēlīgu ietekmi uz iedzīvotājiem	Attīstības plāni un projekti, kuriem savlaicīgi novērsta un samazināta nelabvēlīga ietekme un avāriju risks gadā	-	88	90	92
Novērojumu skaits ir optimāls, lai novērtētu vides stāvokļa izmaiņu tendences, kā arī pieņemtu lēmumus vides politikas pilnveidošanā	Vides novērojumu skaits gadā, t. sk., meteoroloģiskie novērojumi, gaisa kvalitātes novērojumi, ūdens kvantitatīvie un kvalitatīvie novērojumi	-	3 400 000	3 400 000	3 400 000
Samazinātas oglekļa dioksīda emisijas	Projektu ietvaros sasniegtais ikgadējais oglekļa dioksīda emisiju samazinājums, tūkst.tCO ₂	-	177	177	177
Uzlabota infrastruktūru notekūdeņu savākšanas, plūdu riska pārvaldības, kā arī vides monitoringa un kontroles jomās	Piesaistīto investīciju ⁸ apjoms vides kvalitātes nodrošināšanai un monitoringam, klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanai un pielāgošanai (<i>euro/gadā</i>) ⁹	-	107 151 452	17 983 810	11 639 640

⁶ Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020. gadam

⁷ SEG inventarizācija (15.06.2016)

⁸ Apstiprinātie projekti un noslēgtie līgumi naudas izteiksmē, *euro*.

⁹ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 5.1.1. specifiskais atbalsta mērķis "Novērst plūdu un krasta erozijas risku apdraudējumu pilsētu teritorijās", 5.3.1. specifiskais atbalsta mērķis "Attīstīt un uzlabot ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas pakalpojumu kvalitāti un nodrošināt pieslēgšanas iespējas", 5.4.2.2. pasākums "Vides monitoringa un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības vides pārvaldībā veicināšana" (monitoringa 1.daļa), kā arī finansējums Inčukalna sērskābā gudrona diķu sanācijas projekta pabeigšanai.

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai

- 1) Izstrādāt Latvijas oglekļa mazietilpīgas attīstības stratēģiju 2050.gadam un sākt tās ieviešanu, t.sk. ne-ETS darbību SEG emisiju samazināšanas saistību izpildi, ES ETS darbības Latvijā nodrošināšana un klimata politikas integrēšanu citu nozaru politikās, kā arī Latvijas starptautisko saistību izpilde.
- 2) Izstrādāt Latvijas pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģiju 2030.gadam un koordinēt tās ieviešanu, t.sk. klimata pārmaiņu un pielāgošanās klimata pārmaiņām monitoringa sistēmas izveide un ieviešana.
- 3) Aizstāvēt Latvijas intereses starptautiskās un ES klimata politikas un klimata politikas likumdošanas aktu izstrādē, t.sk. 2030.gada nacionālo mērķu un to sasniegšanai paredzēto mehānismu noteikšanā.
- 4) Novērst un samazināt vidē nonākošo piesārņojumu, tostarp pilnveidot gaisa kvalitātes normatīvo bāzi un pilnveidot vides monitoringa sistēmu, kā arī ieviest pasākumu programmu piesārņojošo vielu emisiju samazināšanai.
- 5) Panākt ūdens laba stāvokļa sasniegšanu visā valsts teritorijā, īstenojot atbilstošus pārvaldības pasākumus, kas noteikti upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas un Plūdu risku pārvaldības plānos un Pasākumu programmās laba jūras vides stāvokļa panākšanai, kā arī pilnveidot un attīstīt prasības ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanai un lietošanai pašvaldībās.
- 6) Izstrādāt Radioaktīvo atkritumu pārvaldības valsts programmu un veikt pasākumus Salaspils kodolreaktora likvidācijai.
- 7) Nodrošināt Eiropas Savienības fondu 2014. – 2020.gada plānošanas perioda līdzekļu pieejamību vides kvalitātes uzlabošanai, piesārņojuma samazināšanai, kontroles un uzraudzības sistēmas attīstībai, kā arī klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanai un pielāgošanās veicināšanai.

Iesaistītās iestādes

ĀM, CAA, EM, LATAK, LHEI, LVĢMC, LVIF, SM, VPVB, VVD, ZM.

Sektora prioritātes

- 1) Tautsaimniecības attīstības un sabiedrības interesēm atbilstošas klimata politikas izstrāde, t.sk. Latvijas interešu aizstāvība starptautiskā un ES līmenī.
- 2) Vides monitoringa, kontroles un uzraudzības sistēmas pilnveide un attīstība.
- 3) Salaspils kodolreaktora likvidācijas nodrošināšana.

1.4.2. Darbības virziens: Nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu un efektīvu pārvaldību, saglabājot bioloģisko daudzveidību, nodrošinot ekosistēmu pakalpojumu pieejamību un veicināt pāreju uz aprites ekonomiku

Esošās situācijas apraksts

Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamo sugu un biotopu aizsardzības stāvokli izvērtē reizi sešos gados ar vienotu metodiku visā Eiropas Savienībā gan aizsargājamās teritorijās, gan ārpus tām. Atbilstoši jaunākajam, 2013. gada, ziņojumam¹⁰, Latvijā labvēlīgā aizsardzības stāvoklī ir 28% sugu un 13% biotopu. Pārējo sugu un biotopu stāvoklis novērtēts kā nelabvēlīgs dažādās pakāpēs. Eiropas Savienībā kopumā 23% sugu un 16% biotopu novērtēti kā labvēlīgā aizsardzības stāvoklī.

Minētajā Latvijas ziņojumā 75% biotopu vērtējumu ir veidoti, veicot ekstrapolāciju no daļējā inventarizācijā iegūtiem datiem. Šī metode izmantota arī 65% sugu vērtējumu. Pilnīga inventarizācija vai statistikas dati izmantoti 18% biotopu un 9% sugu vērtējumos.

Vides politikas pamatnostādņēs 2014-2020. gadam datu trūkums atzīmēts kā aktuāla problēma dabas aizsardzībā – nepietiekoša vai nepilnīga informācija par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatību, to aizsardzības mērķiem, kā arī atsevišķos gadījumos par sugu un biotopu ekoloģiskām prasībām negatīvi ietekmē dabas aizsardzības prasību integrēšanu un ievērošanu citu nozaru attīstības plānos, līdzsvarojot dabas aizsardzības un sociāli-ekonomiskās attīstības vajadzības.

Līdz ar to, lai novērstu datu un informācijas trūkumu, līdz 2019. gadam visā Latvijas teritorijā paredzēts kartēt īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatību un apzināt to kvalitāti.¹¹ Tādā veidā ļaujot noteikt precīzākus biotopu aizsardzības mērķus un aizsardzības pasākumus. Tas veicinās arī vienotu skatījumu par sugu un biotopu aizsardzības pasākumiem un teritorijas saimniecisko attīstību un atvieglos arī dažādu ekonomisko aktivitāšu plānošanu un ieviešanu.

Nozīmīgs instruments sugu un biotopu aizsardzības stāvokļa novērtēšanā ir vides monitoringa programmas sadaļas “Bioloģiskā daudzveidība” īstenošana. Monitoringā un kartēšanā iegūtā informācija par sugām un biotopiem tiek reģistrēta un uzturēta dabas datu pārvaldības sistēmā atbilstoši Telpiskās informācijas infrastruktūras Eiropas Kopienā (INSPIRE) prasībām.

Paralēli biotopu kartēšanai un vides monitoringa programmas sadaļas “Bioloģiskā daudzveidība” īstenošanai, turpināsies arī dažādi sugu un biotopu aizsardzības (apsaimniekošanas) pasākumi (pļavu, meža un purvu biotopu kopšana- pļaušana, krūmu izciršana), saglabājot vai tuvojoties labvēlīgam aizsardzības statusam. No 2017. līdz 2019. gadam ikgadēji DAP plāno apsaimniekot kopā ap 15 000 ha pļavu, meža un purvu biotopu. Jāatzīmē, ka aizsardzības pasākumu rezultāti jeb uzlabojums sugu un biotopu aizsardzības stāvoklī nenotiek uzreiz pēc apsaimniekošanas pasākumu veikšanas.

Paralēli aizsardzībai *in situ* īpašos gadījumos ir nepieciešami arī sugu aizsardzības un saglabāšanas pasākumi ārpus to dabīgās vides (*ex situ*). Īpaši apdraudētām un izzūdošām sugām *ex situ* metodes bieži vien ir vienīgās, kas var tās glābt. Noteiktu sugu saglabāšanas un atjaunošanas plānos, kā arī izglītošanas un informācijas darbā, sava loma ir zooloģiskajam un botāniskajiem dārziem, kas piedalās globāli apdraudētu sugu aizsardzības *ex situ* programmās. Tādēļ nepieciešama infrastruktūras pilnveidošana un administratīvās kapacitātes celšana nacionālas nozīmes informācijas un dabas izglītības centros¹² aktivitātes ieviešanas nodrošināšanai. Jo īpaši jāatbalsta

¹⁰ http://daba.gov.lv/public/lat/dati1/zinojumi_eiropas_komisijai/

¹¹ 03.11.2015. MK protokollēmums 57#59 Informatīvais ziņojums “[Par pasākumiem aizsargājamo biotopu izplatības un kvalitātes apzināšanai](#)”

¹² Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas izglītības centru galvenais mērķis ir sabiedrības izglītošana par dabu un tās aizsardzību

tās institūcijas, kurām normatīvajos aktos noteikti pienākumi valsts starptautisko saistību (tai skaitā konvenciju un līgumu) pildīšanai. 2017.gadā piesaistot ES fondu finansējumu, plānots sākt infrastruktūras attīstības projektu īstenošanu 3 nacionālas nozīmes vides izglītības un informācijas centros (Nacionālajā botāniskajā dārzā, Rīgas Zooloģiskajā dārzā un Latvijas Dabas muzejā).

Lai iegūtu informāciju par invazīvo svešzemju sugu izplatību Latvijā un to ietekmi uz bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem, īstenojama invazīvo svešzemju sugu monitoringa programma.

Lai veicinātu ekosistēmu sniegto pakalpojumu ekonomiska novērtējuma izmantošanu politikas plānošanas lēmumu pieņemšanā, Dabas aizsardzības pārvalde līdz 2018. gada vidum īsteno pilotprojektu, lai cita starpā sagatavotu ekosistēmu pakalpojumu novērtējuma metodiku.¹³

Viens no prioritārajiem VARAM mērķiem un izaicinājumiem vides aizsardzības jomā ir panākt pāreju uz aprites ekonomiku saskaņā ar Eiropas Komisijas paziņojumu par aprites ekonomiku. Tas nozīmē **palielināt dabas resursu izmantošanas efektivitāti** visās tautsaimniecības jomās – sākot no pārdomātas resursu iegūšanas, izejvielu izmantošanas, preču ražošanas, izplatīšanas un izmantošanas, noslēdzot preču aprites ciklu ar ilgtspējīgu atkritumu savākšanu un pārstrādi, veicinot atkritumu atgriešanu tautsaimniecības apritē otrreizējo resursu veidā. Īstenojot šo pieeju, tiks nodrošināta efektīva un nepārtraukta resursu izmantošana un preču pārdomāta lietošana visā to dzīves ciklā. Lai to sasniegtu, nepieciešams veidot saskaņotu starpsektorālu politiku un koordinētas rīcības efektīvai dabas resursu izmantošanai visās tautsaimniecības jomās, tostarp pilnveidot Valsts vides dienesta elektronisko atļauju sistēmu.

Latvijā ir izveidota atkritumu apsaimniekošanas sistēma, tomēr ir nepieciešams turpināt atkritumu dalītās vākšanas sistēmas attīstību un pilnveidošanu, veicinot preču atkārtotu izmantošanu, un atkritumu dalītu vākšanu. Būtisks mērķis atkritumu apsaimniekošanas jomā ir ES direktīvās noteikto prasību izpilde, lai līdz 2020.gadam otrreizējai izmantošanai sagatavotu un pārstrādātu 50% no kopējā radītā atkritumu apjoma. Jāsamazina kopējais radītais un apglabājамais atkritumu apjoms, t.sk., būtiski jāsamazina apglabājамo bioloģiski noārdāmo atkritumu apjoms. Minēto mērķu sasniegšanai nepieciešams pilnveidot normatīvo regulējumu, kā arī piesaistīt investīcijas atbilstošas infrastruktūras izveidei un pilnveidošanai.

Zemes dziļņu izmantošanas jomā valsts pārvaldība ir sadrumstalota, trūkst valsts un pašvaldību zemes dziļņu izmantošanas stratēģijas, kā arī nav pietiekama iesaistīto institūciju kapacitāte. Šādā situācijā ir grūti nodrošināt efektīvu zemes dziļņu pārvaldības īstenošanu. Laika posmā līdz 2019.gadam plānots pilnveidot zemes dziļņu izmantošanas juridisko ietvaru un stiprināt institucionālo kapacitāti, nodrošinot efektīvu zemes dziļņu valsts pārvaldību un zemes dziļņu aizsardzību. Savukārt periodā līdz 2017.gada vidum tiks izstrādāta kūdras resursu apsaimniekošanas un izmantošanas stratēģija.

Līdztekus videi draudzīgām tehnoloģijām, videi draudzīgu preču ražošanai un vides pārvaldības sistēmu ieviešanai viens no vides politikas instrumentiem ir **zaļais iepirkums**. Zaļā iepirkuma veicināšanai MK 2015.gadā apstiprināja plānu¹⁴, kur izvirzīts mērķis - nodrošināt zaļā publiskā iepirkuma finansiālā īpatsvara palielināšanu no valsts budžeta plānotajos publiskajos iepirkumos, sasniedzot 15% 2015.gadā, 20% 2016.gadā un 30% 2017.gadā (finansiālā izteiksmē).

Izstrādātas un Saeimā pieņemtas jaunas redakcijas „Publisko iepirkumu likumam” (stājas spēkā 2017.gada 1.martā) un „Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumam” (stājas spēkā 2017.gada 1.aprīlī), lai pārņemtu Direktīvu 2014/24/ES un Direktīvu 2014/25/ES Latvijas tiesību

¹³ ES LIFE programmas projekts “Ekosistēmu un to sniegto pakalpojumu novērtējuma pieejas pielietojums dabas daudzveidības aizsardzībā un pārvaldībā”, <http://ekosistemas.daba.gov.lv/public/lat/>

¹⁴ [18.02.2015. MK rīkojums Nr.83 “Par Zaļā iepirkuma veicināšanas plānu 2015.-2017.gadam”](#)

aktu sistēmā. Šajos likumos iestrādāts zaļā publiskā iepirkuma regulējuma pamats un zaļā publiskā iepirkuma definīcija. Vienlaicīgi „Publisko iepirkumu likumā” un „Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā” iestrādāts deleģējums izstrādāt MK noteikumus, kas regulēs zaļā iepirkuma un zaļā publiskā iepirkuma piemērošanas kārtību, uzraudzības monitoringu. Šajos Ministru kabineta noteikumos tiks noteiktas preču un pakalpojumu grupas, kurām būs obligāti piemērojamas zaļā iepirkuma prasības un kritēriji, kurus izmanto šo preču un pakalpojumu zaļajos publiskajos iepirkumos.

Lai nodrošinātu zaļā publiskā iepirkuma monitoringu, nepieciešams sinhronizēt IUB uzskaites datus un nacionālo kontu datus, paplašinot uzskaites kategorijas, arī attiecībā uz iepirkumu veicējiem un apzinot publiskā sektora izdevumus uz ko neattiecas iepirkumu procedūras.

Prioritārs būtu uzdevums sadarbībā ar VRAA uzlabot Elektronisko iepirkumu sistēmas (EIS) katalogus, paplašinot to preču un pakalpojumu grupas, kurām pieejams t.s. zaļais katalogs, EIS katalogi jāplāno saskaņā ar MK noteikumu projektā „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un tā piemērošanas kārtība” plānotajām obligātajām un brīvprātīgajām preču un pakalpojumu grupām.

Darbības virziena mērķis

Nodrošināt vidi saudzējošu un ilgtspējīgu dabas resursu pārvaldību, nodrošinot īpaši aizsargājamo biotopu un sugu aizsardzību un labvēlīgu aizsardzības stāvokli, "Natura 2000" teritoriju pārvaldību, augstvērtīgu dzīves vidi, kā arī pāreju uz aprites ekonomiku, īstenojot dabas resursu un atkritumu ilgtspējīgu pārvaldību.

Politikas rezultāti

Politikas rezultātīvie rādītāji	Faktiskā vērtība	Plānotā vērtība
Dabas resursu izmantošanas produktivitāte (EUR uz vienu resursu tonnu) ¹⁵	510 (2014)*	600 (2020)
Lauku putnu indekss ¹⁶ (1999.g. = 100)	115 (2010)	115 (2020)
Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (ĪADT) platības īpatsvars (% no valsts teritorijas) ¹⁷	18 (2015)	18 (2030)

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016	2017	2018	2019
Nodrošināta tūrisma un dabas izglītības infrastruktūras objektu pieejamība sabiedrībai	Uzturēti tūrisma un dabas izglītības infrastruktūras objekti īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (skaits gadā (DAP))	241	738	738	738
Nodrošināts sugu un biotopu labvēlīgas aizsardzības statuss	Apsaimniekoti pļavu, meža un purvu biotopi (ha gadā) (DAP)	1 005	15 166	15 166	15 166

¹⁵ NAP 2014-2020; LIAS 2030

¹⁶ NAP 2014-2020; LIAS 2030

¹⁷ LIAS 2030

Nodrošināta kvalitatīva vides komunikācija (sabiedrības līdzdalība un izglītība)	Vides izglītības pasākumi (Muzejpedagoģiskās programmas, nodarbības, pasākumi, ekskursijas, lekcijas, semināri, kursi, ekspertu konsultācijas) (skaits gadā) (LDM, NBD, DAP) ¹	490	2 100	2 100	2 100
Nodrošināta sugu un krājuma vienību saglabāšana	<i>Ex situ</i> un krājumā uzturētās vienības (skaits gadā)	211 089	211 189	211 289	211 389
Nodrošināta kvalitatīva vides informācija	Sasniegtā tiešā mērķauditorija (tūkst) izmantojot medijus (prese, TV, radio, internets)	-	700	700	700
Nodrošināta dabas resursu pārdomāta izmantošana	Dabas resursu izmantošanas (ūdens resursi, zemes dzīles, aizsargjoslas) pārbaužu īpatsvars, kurās konstatēti pārkāpumi (%)	-	25	24	23
Nodrošināta cilvēkiem un videi droša jonizējošo starojuma avotu izmantošana	Darbībām ar jonizējošā starojuma avotiem veikto pārbaužu īpatsvars, kurās konstatēti pārkāpumi (%)	-	50	45	35
Nodrošināta biotopu un sugu stāvokļa apzināšana, kā arī dabas resursu ilgtspējīga un efektīva izmantošana un informācijas sniegšana sabiedrībai	Piesaistīto investīciju ¹⁸ apjoms biotopu un sugu stāvokļa apzināšanai un aizsardzībai, kā arī dabas resursu ilgtspējīgai un efektīvai izmantošanai (euro/gadā) ¹⁹	8 075 000	12 730 976	19 087 082	1 980 402
Palielināts Zaļā iepirkuma īpatsvars 'Publiskajos iepirkumos finansiālā izteiksmē	Zaļā iepirkuma īpatsvars publiskajos iepirkumos, %	20	30	35	38

¹⁸ Apstiprinātie projekti un noslēgtie līgumi naudas izteiksmē, *euro*.

¹⁹ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 5.2.1. specifiskais atbalsta mērķis "Veicināt dažāda veida atkritumu atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un reģenerāciju", 5.4.1.specifiskais atbalsta mērķis "Saglabāt un atjaunot bioloģisko daudzveidību un aizsargāt ekosistēmas", 5.4.2.1.pasākums "Bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas un ekosistēmu aizsardzības priekšnoteikumi", 5.4.2.2.pasākums "Vides monitoringa un kontroles sistēmas attīstība un sabiedrības līdzdalības vides pārvaldībā veicināšana" (monitoringa 2.daļa, ietverot vides izglītības centru attīstību) .

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai

- 1) Aktuālās informācijas par īpaši aizsargājamo biotopu izplatību, to aizsardzības mērķiem un aizsardzības stāvokli iegūšana, ES nozīmes aizsargājamo biotopu izplatības karšu izstrādāšanas sākšana.²⁰
- 2) Dabas aizsardzības plānos paredzēto apsaimniekošanas pasākumu īstenošana, saskaņojot dabas aizsardzības un sociāli-ekonomiskās intereses, kā arī Latvijas *Natura 2000* teritoriju tīkla efektivitātes izvērtēšanas sākšana.
- 3) Vides monitoringa programmas sadaļas “Bioloģiskā daudzveidība” un invazīvo svešzemju sugu monitoringa programmas īstenošana, kā arī informācijas par sugām un biotopiem uzturēšana dabas datu pārvaldības sistēmā. Sabiedrības, tostarp zinātnes pārstāvju, iesaistīšanu vides un dabas aizsardzības politikas īstenošanā.
- 4) Izstrādāt rīcībpolitiku pārejai uz aprites ekonomiku.
- 5) Pilnveidot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu, veicinot radīto atkritumu daudzuma samazināšanos, poligonos apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšanos un pārstrādāto atkritumu īpatsvara palielināšanos.
- 6) Pilnveidot zemes dzīļu izmantošanas juridisko ietvaru un stiprināt institucionālo kapacitāti, nodrošinot efektīvu zemes dzīļu valsts pārvaldību un zemes dzīļu aizsardzību.
- 7) Pilnveidot ūdens un ūdens bioloģisko resursu pārvaldības struktūru un normatīvo regulējumu.
- 8) Nodrošināt Eiropas Savienības fondu 2014. – 2020.gada plānošanas perioda līdzekļu pieejamību biotopu stāvokļa apzināšanai un pamatotai aizsardzības pasākumu īstenošanai, un dabas resursu ilgtspējīgai un efektīvai izmantošanai, pilnveidojot un attīstot efektīvu atkritumu savākšanas un pārstrādes sistēmu.
- 9) Izstrādāt normatīvo regulējumu prasībām zaļajam publiskajam iepirkumam un sadarbībā ar VRAA sakārtot Elektronisko iepirkumu sistēmas (EIS) katalogus.

Iesaistītās iestādes

DAP, LDM, NBD, VVD, VPVB, VRAA, LVĢMC, LHEI, Rīgas zooloģiskais dārzs

Sektora prioritātes

- 1) Atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveidošana.
- 2) Efektīvas zemes dzīļu pārvaldības un aizsardzības nodrošināšana.
- 3) Aktuālās informācijas par īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatību sagatavošana, ES nozīmes aizsargājamo sugu un biotopu izplatības karšu izstrādāšana.
- 4) Kūdras resursu apsaimniekošanas un izmantošanas stratēģijas izstrāde.
- 5) Zaļā publiskā iepirkuma īpatsvara paaugstināšana publiskajos iepirkumos.
- 6) Pārejas uz aprites ekonomiku politikas izstrāde.

---

²⁰ Vides politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam (26.03.2014. MK rīkojums Nr.130)

1.4.3. Darbības virziens: Sekmēt reģionu ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību.

Esošās situācijas apraksts

Reģionālā politikas jomā nozīmīgākās reģionālās attīstības problēmas, kas raksturīgas visā valsts teritorijā, ir būtiskas sociālekonomiskās attīstības līmeņa atšķirības starp reģioniem, t.sk. izteikti monocentriska uz galvaspilsētu orientēta apdzīvojuma un ekonomiskās darbības struktūra un Latvijas reģionu un attīstības centru nepietiekama konkurētspēja. Latvijā ir izveidojusies monocentriska, uz galvaspilsētu orientēta apdzīvojuma un ekonomiskās darbības struktūra. Latvijas reģionu un attīstības centru konkurētspēja ir nepietiekama, kā arī pašu reģionu starpā pastāv būtiskas atšķirības sociālekonomiskajā attīstībā.

Lai arī vērojami uzlabojumi reģionu un attīstības centru konkurētspējā (piemēram, Latgales reģionā reģistrēto uzņēmumu skaita palielināšanās, salīdzinot ar pārējiem reģioniem), šī tendence saglabājas un tās galvenais cēlonis ir nepietiekama uzņēmējdarbības aktivitāte. Šāda situācija veicina iedzīvotāju aizplūšanu uz attīstītākajām teritorijām, proti, pieaug iedzīvotāju skaits Pierīgas pašvaldībās. Tā rezultātā sarūk mazāk attīstīto teritoriju izaugsmes iespējas, tām zaudējot cilvēkresursus un mazinoties esošajiem un potenciālajiem nodokļu ieņēmumiem pašvaldību budžetos – līdzekļiem, ko varētu ieguldīt teritorijas un t.sk. uzņēmējdarbības attīstībā.

Virziena ietvaros veicamās funkcijas un uzdevumi un to īstenošanā iesaistītās puses noteiktas politikas plānošanas dokumentos²¹, t.sk. izstrādāt un īstenot investīciju atbalsta pasākumus reģionālās politikas mērķteritorijām, paaugstināt pašvaldību un plānošanas reģionu lomu uzņēmējdarbības veicināšanā, veidot Latgales speciālo ekonomisko zonu u.c. Līdz 2023.gada beigām pašvaldību uzņēmējdarbības infrastruktūras projektos plānots radīt 5 394 jaunas darba vietas un piesaistīt privātās investīcijas 328 842 944 euro apmērā²². Tāpat plānots samazināt Pašvaldību izdevumus, lai atbrīvoto finansējumu varētu novirzīt citām prioritātēm, kas ir definētas pašvaldību attīstības programmās. Mērķtiecīgu ieguldījumu pašvaldību ēku energoefektivitātes paaugstināšanas rezultātā līdz 2023.gada beigām plānots samazināt primārās enerģijas gada patēriņu sabiedriskajās ēkās par vismaz 20 536 239 kilovatstundām gadā un samazināt siltumnīcefekta gāzes par vismaz 5 180 CO₂ ekvivalenta tonnām gadā²³.

Telpiskās plānošanas un zemes politikas jomā Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēma (turpmāk – TAPIS) jau šobrīd nodrošina teritorijas attīstības plānošanas dokumentu teksta un ģeotelpisko datu uzturēšanu, datu apmaiņu ar citām VIS, teritorijas attīstības plānošanas dokumentu publicēšanu, plānošanas procesu atbalstu (papīra dokumentu aprīte tiek aizstāta ar elektronisku procesu), viegli pieejamu sabiedrības līdzdalību dokumentu publiskās apspriešanas laikā, jaunus elektroniskos pakalpojumus iedzīvotājiem. Viens no galvenajiem sistēmas ieviešanas ieguvumiem ir pakāpeniska, ar teritorijas plānošanu saistīto, ģeotelpisko datu kvalitātes uzlabošanās. Pateicoties datu standartizācijai (izstrādāts saturiski un grafiski vienots funkcionālais zonējums, vienota apbūves parametru aprēķina metodika, vienoti ģeotelpisko objektu datu identifikatori) iespējama precīzas un savlaicīgas informācijas par teritorijas attīstību iegūšana un analīze dažādos griezumos, tai skaitā izmantojot Reģionālās attīstības indikatoru moduli (turpmāk -

²¹ [29.10.2013. MK rīkojums Nr.496 "Par Reģionālās politikas pamatnostādņēm 2013.-2019.gadam"](#) un [29.04.2015. MK rīkojums Nr. 230 "Par Rīcības plānu Latgales reģiona izaugsmei 2015-2017.gadam"](#)

²²: 4, 5 Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 3.3.1. specifiskais atbalsta mērķis „Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām” un 5.6.2. specifiskais atbalsta mērķis „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām”

²³:⁹ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.2.2. specifiskais atbalsta mērķis „Atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu pašvaldību ēkās”.

RAIM). TAPIS ieviešana sniedz tehniskās iespējas pašvaldībām pašām veikt teritorijas plānošanas funkciju, izmantojot atvērtā koda grafisko programmu. Tomēr TAPIS izveides ieguvēji ir sabiedrība kopumā, jo izmantojot portālus Latvija.lv un ĢeoLatvija.lv, sabiedrībai ir pieejami vairāki e-pakalpojumi. Papildus tam, portāla Ģeolatvija.lv sadaļā *Teritorijas attīstības plānošana*, ir iespēja sekot līdzi teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādes procesiem, kā arī piedalīties to publiskajā apspriešanā elektroniski nosūtot savus priekšlikumus vai iebildumus.. Tomēr informācijas apmaiņas procesi starp TAPIS un citām valsts informācija sistēmām nav pietiekami kvalitatīvi, tāpēc notiek to dublēšanās un iestādēm šī iemesla dēļ notiek dokumentu atkārtošāns vairākās vietās vienlaicīgi, kā arī to aprīte ir lēna.

TAPIS lietotāji, kuru skaits pašreiz ir aptuveni 400-500, no 2015.gada 1.maija sistēmu izmanto plānošanā. Ņemot vērā normatīvajos aktos noteikto pienākumu teritorijas plānošanas jomā visiem bez izņēmuma lietot sistēmu, plānots, ka lietotāju skaits pieaugs līdz 800 un tie pārstāvēs aptuveni 135 institūcijas (ieskaitot pašvaldības). No 2016.gada janvāra līdz septembrim kopā reģistrētais sesiju skaits – 13 152, augustā – 1749. Lai prognozētu kopējo skaitu gadā $13\ 152 + (1749 \cdot 4)$ (prognoze laika periodam no septembra līdz decembrim, par pamatu ņemot augusta sesiju skaitu) = 20 148 gab. Plānots, ka lietotāju sesiju skaits varētu pieaugt 2017.gadā un turpmāk vidēji par 10% līdz 15%.

Teritorijas attīstības plānošanas procesu pilnveidošana veicinās tās plašāku izmantošanu, samazinās papīra dokumentu izmantošanu un dokumentu dublēšanos dažādās sistēmās, nodrošinās jaunus elektroniskus pakalpojumus.

MK izskatot „Zemes politikas pamatnostādņu 2008.-2014.gadam gala ietekmes ziņojumu”, kā arī ņemot vērā šajā ziņojumā identificētās problēmas, uzdeva VARAM izstrādāt jaunu plānu zemes politikas jomā²⁴, kurā tiktu ietverti jautājumi, lai nodrošinātu efektīvāku zemju izmantošanu, kā arī nodrošinātu pasākumu izstrādi un ieviešanu augsnes aizsardzībā. Tam pamatā ir fakts, ka valstī joprojām ir samērā lielas neizmantotu lauksaimniecības zemju platības, kas aizaug ar mazvērtīgiem krūmiem. Tāpat netiek pienācīgi izmantots zemes potenciāls klimata pārmaiņu novēršanai un zemes kā dabas kapitāla izmantošana ekosistēmu pakalpojumu attīstībā.

Ir sagatavots arī nacionālā līmeņa ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumenta – jūras plānojuma projekts, kas aptvers visu Latvijas Republikas jurisdikcijā esošo jūras telpu un noteiks nosacījumus nozaru attīstībai, kā arī jaunu nozaru iespējas izmantot jūru. Jūras plānojums definē valsts intereses paredzot, prioritāras jūras izmantošanas jomas un vienlaikus norādot uz vietām, kur attīstīt akvakultūru vai vēja enerģijas ieguvī. Tas ir pamats nozaru attīstībai, investīciju piesaistei un tiesiskās vides pārskatāmībai.

Piekrastes esamība ir priekšrocība un ierobežojums vienlaikus. Jūras klātbūtne, smilšu pludmales un unikālais dabas un kultūras mantojums veicina gan Latvijas iedzīvotāju, gan ārvalstu viesu pieplūdumu piekrastē. Tāpēc piekraste ir noteikta par nacionālo interešu telpu²⁵, reģionālās politikas mērķteritoriju²⁶ un eksportspējīgu teritoriju tūrisma jomā²⁷, kur līdz ar to jāmeklē jauni risinājumi, kā piesaistīt apmeklētājus, uzlabot nodarbinātību, vienlaikus nodrošinot arī dabas un kultūras vērtību saglabāšanu.

Viena no iespējām ir veidot kopīgus tūrisma piedāvājumus, kas aptver vairākas pašvaldības. Pozitīva pieredze jau uzkrāta līča Vidzemes pusē, kur 5 novadi (Carnikavas, Saulkrastu, Limbažu, Alojās un Salacgrīvas) ir izveidojuši tūrisma klasteri “Saviļņojošā Vidzeme”, kas daudz dara tūrisma jomā. Sadarbībā ar uzņēmumu “Jāņa sēta” ir izveidota tūrisma aplikācija mobilajām ierīcēm “Vidzeme Coast”. Pēdējā laikā pašvaldību sadarbība uzlabojas arī citviet piekrastē. Turklāt

²⁴ 01.09.2015. MK protokollēmums 44#34

²⁵ Latvija- 2030

²⁶ [29.10.2013. MK rīkojums Nr.496 “Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam”](#)

²⁷ [03.07.2014. MK rīkojums Nr 326 “Par Latvijas tūrisma attīstības pamatnostādņēm 2014.– 2020.gadam”](#)

uzlabojusies arī pašvaldību sadarbība ar valsts institūcijām un nevalstiskajām organizācijām, piekrastes attīstības veicināšanā.

Kopīgu diskusiju rezultātā ir sagatavots pirmais nacionāla līmeņa tematiskais plānojums - Valsts ilgtermiņa tematiskais plānojums Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai. Tas ir vadlīniju rakstura teritorijas attīstības plānošanas dokuments visas piekrastes publiskās infrastruktūras tīkla attīstībai ilgtermiņā, fokusējoties uz vienu no piekrastē būtiskākajām ekonomiskās attīstības jomām – tūrisma un rekreācijas attīstību.

Piekrastes plānojumā kopīgi ar pašvaldībām ir izdalītas 60 attīstāmās vietas un katrai attīstāmai vietai doti ieteikumi, lai tūristu plūsmu organizētu atbilstoši dabas un vides aizsardzības prasībām. Piekrastes plānojuma ietvaros tiks attīstīti arī nozīmīgākie savienojumu (autoceļi, dzelzceļš, velo un kājāmgājēju ceļi un maršruti), kā arī tiks īstenoti uzdevumi un piekrastes publiskās infrastruktūras tīkla attīstībai un pārvaldības uzlabošanai.

Piekrastes plānojuma īstenošanai līdzekļus būs iespējams piesaistīt Darbības programmas „Izaugsme un nodarbinātība” 5.5.1. SAM²⁸ ietvaros. Uz piekrasti attiecināma 5.5.1.SAM otrā atlases kārtā „Ieguldījumi kultūras un dabas mantojuma attīstībai pašvaldībās, kuru administratīvā teritorija robežojas ar jūru (izņemot Rīgu)” ar pieejamiem 17 647 059 *euro*, t.sk. 15 000 000 *euro* no ERAF. Šis finansējums palīdzēs atjaunot, restaurēt vai pārbūvēt valsts kultūras pieminekļus un ar kultūras un dabas mantojumu saistītās infrastruktūras būves, kā arī sniegs iespēju būvēt jaunas infrastruktūras būves, un attīstīt publisko ārtelpu atbalstāmo objektu apkārtnē, tādējādi veicinot kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, aizsardzību un attīstību. Projektu īstenošanas rezultātā tiks izveidoti jauni pakalpojumi, paplašinot kultūras un dabas mantojuma saturisko piedāvājumu un nodrošināta to tematiskā sasaiste starp pašvaldībām, jo SAM ietvaros paredzēti sadarbības projekti pāri vienas pašvaldības robežām.

Papildus tam plānošanas reģioni dos ieguldījumu piekrastes plāna īstenošanā ar gatavojot projektu pieteikumus Eiropas teritoriālās sadarbības programmām, ar mērķi izveidot un popularizēt jaunus tūrisma produktus un ar tiem saistītos pakalpojumus.

Lai veicinātu Latvijas reģionu konkurētspējas paaugstināšanu, VARAM izmanto starptautiskus sadarbības un atbalsta instrumentus. Darbības virziena īstenošanu sekmē Eiropas Savienības, Norvēģijas un Šveices finanšu instrumentu ieviešana Latvijas reģionos, kuru administrēšanu un vadību nodrošina VARAM.

Eiropas teritoriālās sadarbības programmu un citu ārvalstu finanšu instrumentu ieviešana.

Eiropu raksturo teritoriālā daudzveidība, t.sk., pierobežas, piekrastes, kopīgie dabas resursi utt., attiecīgi dažādas teritorijas sakaras ar dažādiem izaicinājumiem. Būtiski šo daudzveidību izmantot pēc iespējas efektīvāk, veicinot pārdomātu, iekļaujošu un ilgtspējīgu Eiropas vispārējo izaugsmi. Atbilstošas starptautiskās un pārrobežu sadarbības trūkums var kavēt ekonomiskās izaugsmes tempus un līdzsvarotu reģionālo attīstību Latvijā.

Starptautisku programmu sagatavošanas un ieviešanas procesā tiek izvirzīti kopīgi sadarbības uzdevumi un aktivitātes, kas savukārt ir pielāgoti reģionālām un valsts līmeņa stratēģijām, ir sasaistīti ar vairāku valstu noteiktajām prioritātēm vidēja termiņa attīstības dokumentos (lai sasniegtu stratēģijas „Eiropa 2020” mērķus). Kopīgu izaicinājumu risināšana (starpreģionu, starpvalstu līmenī) starptautiskos projektos ir ekonomiski izdevīgāka un rada ievērojamāku un ilgtspējīgāku efektu ilgtermiņā, nekā valstīm / reģioniem darbojoties atsevišķi.

Lai efektīvi izmantotu Latvijas pierobežu reģionu potenciālu, stiprinātu Latvijas teritoriālo kohēziju un veicinātu lielāku izaugsmi, darbavietu veidošanos un paaugstinātu iedzīvotāju dzīves kvalitāti, kā arī sekmētu saskaņotu infrastruktūras plānošanu un kopīgu pakalpojumu attīstību ar

---

²⁸ Specifiskā atbalstā mērķa 5.5.1. “Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus”

kaimiņvalstīm un paaugstinātu Latvijas starptautisko konkurētspēju, Latvijā ir nepieciešams nodrošināt dažādu starptautiskās sadarbības formātu – Eiropas teritoriālas sadarbības programmas (turpmāk – INTERREG) un divpusējās ārvalstu sadarbības instrumenti - pieejamību:

- pārrobežu sadarbības divpusējās un daudzpusējās programmas ar ES dalībvalstīm un partnervalstīm (Krievija, Baltkrievija);
- transnacionālās sadarbības programma Baltijas jūras reģiona valstīm, kas veido stratēģisko pieeju kopīgo mērķu sasniegšanā visā reģionā;
- starpreģionu sadarbības programmas visām 28 ES dalībvalstīm, kas veicina zināšanu un inovatīvu risinājumu pārnesi, pieredzes apmaiņu un kapacitātes paaugstināšanu dažādās jomās;
- Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu līdzfinansētās sadarbības programmas;
- Latvijas un Šveices sadarbības programmas projekti, kas veicina ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanu starp Latviju un ES dalībvalstīm.

2014.-2020. gada plānošanas periodā Latvija piedalās desmit INTERREG. Kopējais Eiropas Reģionālās attīstības fonda (turpmāk – ERAF) piešķirtā finansējuma apjoms Latvijai 2014.-2020. gadu periodā INTERREG mērķim ir 93,6 milj. EUR. Starpreģionu sadarbības programmu (INTERREG EUROPE, URBACT III, ESPON un INTERACT III) finansējums ir pieejams papildus tam finansējumam, kas dalībvalstīm tiek piešķirta INTERREG pārrobežu un transnacionālo programmu īstenošanai). VARAM pilda Nacionālās atbildīgās iestādes funkcijas visām desmit INTERREG, Vadošās iestādes funkcijas Latvijas – Lietuvas un Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmām, kā arī nodrošina finanšu kontroles funkciju un valsts budžeta līdzfinansējuma piešķiršanu partneriem no Latvijas astoņās INTERREG. Turklāt 2016.gadā ir sāktas diskusijas par Eiropas Savienības Kohēzijas politiku un daudzgadu budžetu laika periodam pēc 2020.gada. Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu līdzfinansētajām vides un reģionālās attīstības programmām 2009.-2014.gadam pieejamais finansējums ir 23% no kopējā Latvijai piešķirtā finansējuma jeb 15 milj. EUR, bet Latvijas un Šveices sadarbības programmā ir piešķirts finansējums 15,3 milj. EUR apmērā vides projekta īstenošanai, tādējādi ieguldot līdzekļus vēsturiski piesārņoto vietu vides kvalitāti uzlabošanā.

Lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību un darbavietu radīšanu pašvaldībās, papildus zemāk norādītajiem plānotajiem politikas rezultātiem, paredzams, ka līdz 2023.gadam tiks piesaistītas privātas investīcijas pašvaldību uzņēmējdarbības projektos 328 842 944 EUR apmērā, kā arī jaunradītas 5394 jaunas darbavietas pašvaldību uzņēmējdarbības infrastruktūras projektos²⁹. Savukārt, lai veicinātu pakalpojumu kvalitāti un pieejamību, līdz 2023.gada 31.decembrim tiks nodrošināts primārās enerģijas gada patēriņa samazinājums sabiedriskajās ēkās – vismaz 20 536 239 kilovatstundas gadā, un siltumnīcefekta gāzu samazinājums gadā – vismaz 5 180 ogļskābās gāzes ekvivalenta tonnas³⁰.

Darbības virziena mērķis

Sekmēt reģionu ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību, veicinot sociāli ekonomisko izaugsmi visā Latvijas teritorijā.

---

²⁹ Atbilstoši 3.3.1. specifiskajam atbalsta mērķim „Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām” un 5.6.2. specifiskajam atbalsta mērķim „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām”.

³⁰ Atbilstoši 4.2.2. specifiskajam atbalsta mērķim „Atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu pašvaldību ēkās”.

Politikas rezultāti

Politikas rezultātīvie rādītāji	Faktiskā vērtība	Plānotā vērtība
Teritorijas attīstības indekss plānošanas reģionos ³¹ :	0,786	0,55
Rīga	-0,724	-0,50
Vidzeme	-0,577	-0,40
Kurzeme	-0,454	-0,28
Zemgale	-0,838	-0,55
Latgale	(2010)	(2020)
Strādājošo skaits (privātā sektorā) uzņēmumos, kuru ražošanas vai pakalpojuma sniegšanas vieta ir visa Latvija, izņemot Rīgu ³²	429 900 (2011)	446 300 (2023)

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016	2017	2018	2019
Uzņēmējdarbības attīstība un darbavietu radīšanu pašvaldībās	1. Piesaistīto investīciju ³³ apmērs (<i>euro/gadā</i>) pašvaldību uzņēmējdarbības projektiem ³⁴	8 884 119	108 397 026	132 326 432	48 464 716
	2 Strādājošo skaita pieaugums Latgales reģionā, Latgales speciālā ekonomiskās zonas izveides rezultātā ³⁵	-	-	200	200
	3. Plānošanas reģionu uzņēmējdarbības centru īstenojamie atbalsta pasākumi saimnieciskās darbības veicināšanai reģionos (piem., tirdzniecības misijas, gadatirgi utml.)	10	20	20	20
	4. Uzņēmumu skaits, kas iesaistīti PR atbalsta pasākumos (konsultāciju saņēmēji, semināra apmeklētāji, dalībnieki izstādēs un pieredzes vizītes)	-	775	775	775

³¹ NAP 2014-2020

³² NAP 2014-2020 127.uzdevums; Darbības programma „Izaugsme un nodarbinātība” (specifiskie rezultāta rādītāji, tabula Nr. 2.3.6. un tabula Nr. 2.5.14.).

³³ Apstiprinātie projekti un noslēgtie līgumi naudas izteiksmē, euro.

³⁴ 3.3.1. specifiskais atbalsta mērķis „Palielināt privāto investīciju apjomu reģionos, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai atbilstoši pašvaldību attīstības programmās noteiktajai teritoriju ekonomiskajai specializācijai un balstoties uz vietējo uzņēmēju vajadzībām” 5.6.2. specifiskais atbalsta mērķis „Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldību integrētajām attīstības programmām”

³⁵ Rezultāta sasniegšana atkarīga no SEZ administrēšanai pieejamajiem resursiem

Pakalpojumu kvalitāte un pieejamība	1. Piesaistīto investīciju ³⁶ apmērs (euro/gadā) energoefektivitātes projektos ³⁷	0	14 869 399	18 437 096	9 205 755
	2. Plānošanas reģionu īstenotie pasākumi pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai	10	20	20	20
Uzlabota un lietotājiem draudzīga elektroniska vide visu līmeņu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādei un uzturēšanai	1. Valsts pārvaldes un pašvaldību lietotāju skaits, kas strādā ar TAPIS	450	600	650	700
	2. TAPIS publiskās daļas portālā Ģeolatvija.lv ³⁸ apmeklējumu skaits gadā ³⁹ .	18 000	22 000	25 000	29 000
Paplašināts kultūras, tūrisma un rekreācijas pakalpojumu piedāvājumu Baltijas jūras piekrastē, nodrošinot jaunus vai kvalitatīvi pilnveidotus pakalpojumus.	1. Apmeklētāju skaita pieaugums (Apmeklējumu skaita pieaugums 2023.gadā 47 701)	0	0	0	30 000
	2. Jaunradīti pakalpojumi ((2023.gadā 58 pakalpojumi)	0	0	0	32
Latvijas institūciju/organizāciju skaits, kurām ir radīta iespēja sadarboties ar ārvalstu partneriem sadarbības programmu ietvaros, lai veicinātu reģionālo attīstību un Latvijas konkurētspējas pieaugumu.	Institūciju/organizāciju skaits (kumulatīvi pa gadiem)	123	200	260	280

³⁶ Apstiprinātie projekti un noslēgtie līgumi naudas izteiksmē, euro.

³⁷ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.2.2. specifiskais atbalsta mērķis „Atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu pašvaldību ēkās”.

³⁸ Teritorijas attīstības plānošanas sadaļa GeoLatvija.lv.

³⁹ Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu meklēšana un skatīšanās, pieteikšanās paziņojumu saņemšanai, priekšlikumu iesniegšana teritorijas attīstības plānošanas dokumentu publiskās apspriešanas laikā.

Veikta VARAM administrēto 2007.-2013.g. plānošanas perioda ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda slēgšana un apstiprināto projektu pēcuzraudzība	Projektu skaits, kuriem tiek veikta pēcuzraudzība ⁴⁰ (aktivitātes, kuru ietvaros VARAM veic visas starpniekinstitūcijas funkcijas bez sadarbības iestādes iesaistes)	188	162	126	81

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai

- 1) Pilnveidot TAPIS sistēmas funkcionalitāti (t.sk.pašvaldību metodiskā vadība attīstības programmu izstrādei/aktualizācijai) un Eiropas Savienības fondu 2014.–2020. gada plānošanas perioda līdzekļu un citu finanšu instrumentu pieejamību pašvaldībām:
  - a) uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai un teritoriju revitalizācijai;
  - b) pašvaldību ēku energoefektivitātes paaugstināšanai un atjaunojamo energoresursu izmantošanai pašvaldību ēkās.
- 2) Izstrādāt jaunas Reģionālās politikas pamatnostādnes 2020.-2026.gadam, nodrošinot pašvaldībām investīciju iespējas plānošanas periodā 2021.-2027.gadam.
- 3) Sagatavot priekšlikumus normatīvo aktu uzlabojumiem, kas dotu plānošanas reģioniem un pašvaldībām plašākas iespējas sekmēt uzņēmējdarbību.
- 4) Izveidot un nodrošināt Latgales Speciālās ekonomiskās zonas darbību.
- 5) Nodrošināta Plānošanas reģionu darbība:
  - a) uzlabota Plānošanas reģionu uzņēmējdarbības centru darbība, veicot pasākumus uzņēmējdarbības aktivitātes uzlabošanai, t.sk. jaunu darbavietu radīšanai un investīciju piesaistei;
  - b) īstenotie pasākumi pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai.
- 6) Veicināt NFI un INTERREG ietvaros pieejamo finanšu resursu piesaisti plānošanas reģionu un pašvaldību uzņēmējdarbības atbalsta pasākumiem un kapacitātes stiprināšanai attīstības plānošanas jautājumos.
- 7) Uzlabota reģionālās attīstības un ES fondu ieguldījumu teritoriju attīstībai izvērtēšana, t.sk. pilnveidojot reģionālās attīstības indikatoru moduli (RAIM).
- 8) Pirmsskolas izglītības iestāžu pakalpojuma pieejamības nodrošināšana, pilnveidojot izmaksu noteikšanas metodiku un kārtību, kādā pašvaldība sedz pirmsskolas izglītības programmas izmaksas privātai izglītības iestādei.
- 9) Pilnveidot TAPIS sistēmas funkcionalitāti un spēju sadarboties ar citām VIS un paplašinot pakalpojumu skaitu.
- 10) Apstiprināt jūras telpisko plānojumu un izveidot publiski pieejamu tā elektronisko karšu pārliuku.
- 11) Apstiprināt piekrastes infrastruktūras plānu un veikt projektu priekšatlasi 5.5.1. SAM ietvaros.
- 12) Nodrošināt Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādņu 2011.-2017.gadam⁴¹ un Valsts ilgtermiņa tematiskā plānojuma Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai⁴² īstenošanu.

⁴⁰ Uzraugāmo projektu skaits var mainīties, piemēram, gadījumā, ja projekts tiek pārtraukts, anulēts un tml.

⁴¹ [20.04.2011. MK rīkojums Nr.169 "Par Piekrastes telpiskās attīstības pamatnostādnēm 2011.-2017.gadam"](#)

- 13) Pilnveidot zemes politikas tiesisko regulējumu, nodrošinot tiesisku un efektīvu vidi ilgtspējīgai izmantošanai
- 14) Nodrošināt INTERREG, Norvēģijas un Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumentu un citu ārvalstu un nacionālo finanšu instrumentu finansēto reģionālās attīstības un pārrobežu sadarbības atbalsta pasākumu plānošanu, ierosināšanu, vadību un koordināciju Latvijā, t.sk. programmu ieviešanas normatīvās bāzes izstrādi, centralizētās finanšu kontroles veikšanas sistēmas uzturēšanu un programmu vadības un kontroles sistēmas izveidi un programmu vadību, kā arī īstenoto projektu pēcuzraudzību un sekmēt rezultātu ilgtspēju.
- 15) Sagatavot un paust Latvijas nostāju Eiropas Savienības Kohēzijas politikas pēc 2020.gada un Eiropas Savienības daudzgadu budžeta sagatavošanas un apstiprināšanas procesā, lai piesaistītu vairāk finansējuma Latvijas institūciju/organizāciju konkurētspējas paaugstināšanai.

Iesaistītās iestādes

Nozaru ministrijas, plānošanas reģioni, sociālekonomiskie partneri (LPS, LTRK, LDDK, LLPA) un ārvalstu atbildīgās partnerinstitūcijas, VRAA⁴³.

Sektora prioritātes

- 1) Reģionu un pašvaldību rīcībspējas stiprināšana, lai veicinātu teritoriju attīstību.
- 2) Pašvaldību darbības sistēmas pilnveidošana.
- 3) Jūras telpiskā plānojuma un ilgtermiņa tematiskā plānojuma par publisko infrastruktūru Baltijas jūras piekrastei izstrāde.

---

⁴² [17.11.2016. MK rīkojums Nr. 692 "Par Valsts ilgtermiņa tematisko plānojumu Baltijas jūras piekrastes publiskās infrastruktūras attīstībai"](#)

⁴³ NOR/EEZ programmām nodrošina Programmas Aģentūras deleģēto pienākumu izpildi

1.4.4. Darbības virziens: Nodrošināt publisko pakalpojumu efektivitātes paaugstināšanu un visaptverošu pieejamību, t.sk. elektroniski

Esošās situācijas apraksts

2013.-2016.gada periodā notika intensīvs darbs pie publisko pakalpojumu sistēmas pilnveides attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un to īstenošanas sākšanas - aktualizēta Publisko pakalpojumu sistēmas pilnveides koncepcija⁴⁴, kas nosaka izveidot publisko pakalpojumu sistēmu, definējot sistemātisku pieeju vienotas un koordinētas publisko pakalpojumu attīstības politikas un regulējuma izstrādē, metodiskā vadībā un īstenošanā, t.sk. veicinot institucionālo sadarbību un nodrošinot IKT iespēju visaptverošu un koordinētu pielietojumu valsts pārvaldes procesu pilnveidē un pakalpojumu sniegšanā.

Kā vienu no būtiskākajiem attīstības soļiem publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidē var uzskatīt Saeimā pieņemtos grozījumus Valsts pārvaldes iekārtas likumā⁴⁵. Grozījumi uzdod nodrošināt iedzīvotāju vajadzībām atbilstošu pakalpojumu izveidi un sniegšanu, t.sk. nosakot vienotu kārtību valsts un pašvaldību pakalpojumu sniegšanas jomā un nostiprināt vienas pieturas aģentūras principa ieviešanu valsts un pašvaldību pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā klātienē un elektroniskajā vidē, būtiski samazinot administratīvo slogu, uzlabojot pakalpojumu pieejamību, veicinot valsts pārvaldes efektivitāti un caurskatāmību.

Lai elektroniskajā vidē nodrošinātu ērtu un drošu oficiālo saziņu un dokumentu apriti starp valsts un pašvaldību iestādēm un iedzīvotājiem, Saeima pieņēma Oficiālās elektroniskās adreses likumu⁴⁶, kas nosaka oficiālās elektroniskās saziņas principa ieviešanu starp valsts, pašvaldību, tiesu sistēmas iestādēm un iedzīvotājiem, uzņēmējiem elektroniskajā vidē.

2015.gada nogalē sāka darbību valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru tīkls, nodrošinot pašvaldību un atsevišķu valsts pakalpojumu pieejamību vienkopus 56 novadu nozīmes attīstības centru un 3 reģionālās nozīmes attīstību centru iedzīvotājiem un uzņēmējiem.

Pēdējos gados iestādes ir intensīvi elektronizējušas sniegtos pakalpojumus – šobrīd iedzīvotājiem pieejami vairāk kā 400 iestāžu pakalpojumi elektroniskā formā. Valsts reģionālās attīstības aģentūra nodrošina koplietošanas infrastruktūru e-pakalpojumu izveidei un sniegšanai. Tās ietvaros jau šobrīd tiek nodrošināta: 20 iestāžu e-pakalpojumu izmantošana portālā Latvija.lv; elektroniskās identifikācijas pakalpojuma nodrošināšana 36 iestāžu portālos, kā arī elektronisko maksājumu funkcionalitātes nodrošināšana 14 iestāžu portālos. Tiek attīstīts iedzīvotāja e-konts, kurš tiks attīstīts par oficiālās e-adreses kontu. Nākamajos gados turpināsies iestāžu pakalpojumu elektronizācija, t.sk. arvien plašāk tiks ieviests princips, ka pakalpojumi tiek nodrošināti tikai elektroniski, iedzīvotāju grupām, kurām trūkst prasmes vai piekļuves internetam, nodrošinot atbalstu valsts pakalpojumu elektroniskā saņemšanā gan valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centros, gan pašvaldību publiskajās bibliotēkās.

Pašvaldību publisko bibliotēku apmeklētājiem ir nodrošināta bezmaksas pieeja internetam un vispārpieejamiem elektroniskās informācijas resursiem, kā arī nodrošināta iespēja bez maksas izmantot datoru. Valsts vienotajā bibliotēku informācijas sistēmā ar valsts līdzfinansējuma palīdzību tiek nodrošināta vienotā bibliotēku datu pārraides tīkla pieslēguma bibliotēkā abonēšana un palīdzības dienesta pakalpojumi, kas nodrošina pašvaldību publisko bibliotēku datortehnikas un vienotā bibliotēku tīkla darbības uzraudzību. Pēdējos gados pašvaldību publiskajās bibliotēkās strauji pieaug virtuālo apmeklējumu skaits. 2015. gadā reģistrēti 11,7 milj. apmeklējumu (t.sk. 6.6

⁴⁴ [10.01.2015. MK rīkojums Nr.14 "Grozījumi Koncepcijā par publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi"](#)

⁴⁵ [05.05.2016. pieņemts Saeimā](#)

⁴⁶ [16.06.2016. pieņemts Saeimā](#)

milj. fizisko apmeklējumu, 3,2 milj. virtuālo apmeklējumu un 1,9 milj. bibliotēku sociālo tīklu apmeklējumu).

2014.gadā VARAM sāka E-pārvaldes attīstības līmeņa monitoringu, kura mērķis ir mērīt rādītājus, sniedzot pārskatu būtiskākajos e-pārvaldes veikspējas rādītājos. Pētījumā iegūtie dati tiek izmantoti - Latvijas e-indeksa izveidē, ar kura palīdzību tiek veikts e-vides salīdzinošais novērtējums valsts pārvaldes institūcijās, sniedzot priekšstatu par mūsdienu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sniegto risinājumu izmantošanas līmeni valsts un pašvaldību iestādēs.

Papildus, VARAM koordinē starptautisko elektroniskās pārvaldes attīstības novērtējumu īstenošanai nepieciešamo datu apzināšanu ES e-pārvaldes salīdzinošā pētījuma vajadzībām, kā arī veic citu starptautisko pētījumu struktūras analīzi, identificējot to komponentes un formulē priekšlikumus rādītāju pilnveidei.

Stratēģijas īstenošanas laikā tiks izstrādāti Valsts pārvaldes iekārtas likumam un Oficiālās elektroniskās adreses likumam pakārtotie MK noteikumi un tiks sākta to īstenošana praksē, turpināsies Valsts un pašvaldību vienotu klientu apkalpošanas centru (turpmāk VPVKAC) tīkla attīstība un uzturēšana, valsts pārvaldes pakalpojumu portāla un pakalpojumu kataloga attīstība un uzturēšana, nodrošināta publiska interneta pieejamība pašvaldību publiskajās bibliotēkās utt. Lai nodrošinātu augstākminēto uzdevumu izpildi, finansējums pieejams daļēji esošā budžeta ietvaros, tādējādi, būs nepieciešams papildus finansējuma pieprasījums (JPI).

Ministrija veicot pašvaldību darbības pārraudzību⁴⁷, sadarbojoties ar pašvaldībām un tās pārstāvošām organizācijām (LPS, LLPA), ir konstatējusi atsevišķas problēmas likuma "Par pašvaldībām" un citu ārējo normatīvo aktu tiesiskajā regulējumā, piemēram, jautājumos par pašvaldību kompetenci, pārvaldes struktūru, budžeta veidošanu un rīcību ar pašvaldību mantu. VARAM turpinās darbu pašvaldību darbības pārraudzībā, sagatavos priekšlikumus tiesiskā regulējuma uzlabošanai, sniegs metodisko palīdzību esošā regulējuma vienotai izpratnei un piemērošanai.

Pēc administratīvi teritoriālās reformas secināts, ka administratīvi teritoriālās reformas procesā, kurš tika pabeigts līdz 2010.gadam, vairāki uzdevumi, kas bija jāatrisina administratīvi teritoriālās reformas ietvaros, nav izpildīti:

- 1) pēc reformas vēl ir daudzi novadi, kuri neatbilst likumā noteiktajiem novadu veidošanas kritērijiem (min. 4000 iedz. novadā), kas skaidrojams ar to, ka likums pieļauj, ka par novadu var noteikt teritoriju, kas var neatbilst kritērijam par nepieciešamo iedzīvotāju skaitu tajā⁴⁸;
- 2) vairākos novados nav spēcīgu attīstības centru, kas būtiski apgrūtina līdzsvarotu reģionālās attīstības politikas realizāciju;
- 3) novadu pašvaldību sistēma iedzīvotāju skaita ziņā ir ļoti neviendabīga, tas apgrūtina tālāko publiskās pārvaldes pilnveides procesu;
- 4) pašvaldību sistēma iedzīvotāju skaita neviendabīguma dēļ kopumā nespēj pārņemt nākotnē decentralizējamās valsts pārvaldes funkcijas;
- 5) samērā liels novadu pašvaldību skaits, kurām ir nepietiekoša nodokļu ieņēmumu bāze un kuras nespēj patstāvīgi, bez deleģēšanas vai kopīgu pašvaldību iestāžu veidošanas realizēt savas autonomās funkcijas, koncentrēt finanšu līdzekļus, veikt racionālu, efektīvu pārvaldi;
- 6) nav atrisināts apriņķu teritoriju izveidošanas jautājums, līdz ar to arī jautājums par valsts pārvaldes institūciju darbību apriņķos.

⁴⁷ Atbilstoši likumā "Par pašvaldībām", MK 29.03.2011. noteikumos Nr.233 "Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas nolikums" un citos normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei

⁴⁸ Laikā, kad administratīvi teritoriālā reforma tika veikta, Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums pieļāva atkāpes no kritērijiem novadu noteikšanā

Administratīvi teritoriālās reformas procesā neatrisinātās problēmas būtiski kavē pašvaldību administratīvās kapacitātes nostiprināšanu un attīstību, kā arī visas valsts pārvaldes sistēmas attīstību. Lai veicinātu neatrisināto jautājumu īstenošanu un izveidotu plašus novadus ap reģionālās un nacionālās nozīmes attīstības centriem, nepieciešams noteikt teritorijas, kuru ietvarā pašvaldības var brīvprātīgi apvienoties vai savstarpēji sadarboties, kā arī efektīvāk sadarboties ar citām valsts pārvaldes institūcijām,

Aktuāls ir jautājums par unificētu valsts reģionālā teritoriālā iedalījuma noteikšanu valsts pārvaldes darba organizācijas vajadzībām. Esošā situācija parāda, ka valstī ir ap trīsdesmit dažādi valsts institūciju reģionālie teritoriālie strukturējumi. Aprinķu (reģionālo) pašvaldību izveide valstī nav notikusi, un jautājums par aprinķu pašvaldību izveidošanu netika iekļauts arī NAP2020. Reģionālās attīstības likums nosaka, ka tiešās pārvaldes iestādes savas teritoriālās struktūras organizē atbilstoši plānošanas reģionu teritorijām, tomēr pēdējo gadu laikā valsts tiešās pārvaldes iestāžu teritoriālo struktūru pielāgošana plānošanas reģionu teritorijām nav notikusi. Lai nodrošinātu pašvaldību un valsts tiešās pārvaldes institūciju sadarbību un darbības koordināciju reģionos, veicinot policentrisku valsts attīstību, plānots izveidot sadarbības teritorijas, vairojot teritoriju ekonomiskās attīstības potenciālu un valsts pārvaldes institūciju sadarbību publisko pakalpojumu sniegšanā.

Darbības virziena mērķis

Izveidot efektīvu pašvaldību institucionālo un funkcionālo darbības sistēmu, lai nodrošinātu iedzīvotāju vajadzībām atbilstošu pakalpojumu izveidi un sniegšanu

Politikas rezultāti

Uzlabota pakalpojumu pieejamība klātienē un elektroniskajā vidē.

Uzlabota valsts pārvaldes efektivitāte un caurskatāmība.

Uzlabota pakalpojumu sniegšanas kvalitāte un lietojamība.

Politikas rezultatīvie rādītāji	Faktiskā vērtība	Plānotā vērtība
Iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto internetu sadarbībai ar valsts un pašvaldību institūcijām (%) ⁴⁹	52,1 (2015) ⁵⁰	60 (2020)
Elektroniski parakstītie dokumenti, skaits milj.	4 (2016)	7 (2019)

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016	2017	2018	2019
E-pakalpojumu pieejamības un sniegšanas uzlabošana	1. Uz oficiālo eAdresi (Latvija.lv) nosūtīto ziņojumu skaits	-	-	1 000 000	1 200 000
	2. Valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv unikālo lietotāju skaits (tūkst. kopš 2008.gada)	-	680	700	720
	3. Iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto internetu sadarbībai ar valsts un pašvaldību institūcijām	51 %	54 %	58 %	62%
	4. Publiskās pārvaldes iestādes, kuras izmantoti VRAA	40	50	55	60

⁴⁹ NAP 2014-2020

⁵⁰ CSP

	koplietošanas modulus (Latvija.lv e-pakalpojumu vide, Vienotā pieteikšanās, Maksājumu modulis, E-konts)				
Klātienē un elektroniskajā vidē pakalpojumu pieejamība visos reģionos	1. Izveidoti un uzturēti jauni novadu nozīmes VPVKAC, % no novadu attīstības centru skaita	62	87	100	100
	2. Izveidoti un uzturēti jauni reģionālās un nacionālās nozīmes VPVKAC, % no reģionālās un nacionālās nozīmes attīstības centru skaita	10	14	26	36
	5. VPVKAC pieprasīto pakalpojumu gadījumu kopskaits	30 000	40 000	50 000	60 000
	6. Apmeklējumu skaits pašvaldību publiskajās bibliotēkās	-	3,2	3,2	3,2
	6.1. Fizisko apmeklējumu skaits	67 %	66 %	65 %	64 %
	6.2. Virtuālo apmeklējumu skaits	33 %	34 %	35 %	36 %
E-dokumentu aprites īpatsvara palielināšana	1. Elektroniski saņemto un nosūtīto dokumentu īpatsvars	37 %	39 %	50 %	55 %
	2. Elektroniski nosūtīto dokumentu īpatsvars	45 %	55 %	60 %	65 %
Uzlabota pakalpojumu sniegšanas kvalitāte un lietojamība	Mācības apmeklējušo pašvaldību un valsts pārvaldes darbinieku skaits	200	500	500	500
Nodrošināta bezmaksas pieeja internetam un vispārpieejamiem elektroniskās informācijas resursiem bibliotēkas lietotājiem	Pakalpojumu sniedzēju skaits (pašvaldību publiskās bibliotēkas)	812	811	811	811
Nodrošināta efektīva un caurskatāma pašvaldību darbības pārraudzība	Izstrādātas vadlīnijas/metodiskie ieteikumi pašvaldībām skaits/gadā	2	2	2	2
Palielinās frekvenču resursa pieejamība mobilo sakaru platjoslas datu pārraidei	Nacionālajā radiofrekvenču plānā iedalīts un komersantiem pieejams frekvenču resurss mobilo sakaru platjoslas datu pārraidei (mērvienība, MHz)	1097	1137	1137	1187

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai

- 1) Izstrādāt regulējumu, kā arī koordinēt un pārraudzīt ieviešanu:
  - a) elektroniskās saziņas principa ieviešanu starp valsts, pašvaldību, tiesu sistēmas iestādēm un iedzīvotājiem, uzņēmējiem elektroniskajā vidē,
  - b) valsts pārvaldes pakalpojumu pārvaldību un pieejamības nodrošināšanu, valsts pārvaldes pakalpojumu elektronizāciju,
  - c) vienas pieturas aģentūras principa ieviešanas valsts un pašvaldību pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā klātienē un elektroniskajā vidē;
- 2) Īstenot e-pārvaldes attīstības līmeņa uzraudzību un koordinēt starptautiskajiem e-pārvaldes mērījumiem nepieciešamo datu apzināšanu un izstrādāt pilnveides priekšlikumus Latvijas snieguma rādītāju uzlabošanai;
- 3) Īstenot publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidi, attīstot un arvien plašāk izmantojot Publisko pakalpojumu sniegšanas un pārvaldības platformu un to veidojošās komponentes (piemēram, valsts pārvaldes pakalpojumu kataloga un citas komponentes);
- 4) Nodrošināt koplietošanas politikas īstenošanu publisko pakalpojumu sniegšanā;
- 5) Nodrošināt vienotā bibliotēku datu pārraides tīkla darbību pašvaldību publiskajās bibliotēkās;
- 6) Veicināt informācijas pieejamību par publiskajiem pakalpojumiem, elektroniskās apkalpošanas iespējām, kā arī elektroniskās pārvaldes risinājumiem.
- 7) Izstrādāt ilgtermiņa pašvaldību sistēmas attīstības politiku, izveidojot efektīvu pašvaldību institucionālo un funkcionālo darbības sistēmu, kā arī pilnveidojot pašvaldību sadarbību ar valsts institūcijām reģionos.
- 8) Veikt padziļinātu likuma "Par pašvaldībām" analīzi kontekstā ar spēkā esošo starptautisko un nacionālo tiesību aktu regulējumu, kā arī turpināt iepazīt ārvalstu tiesisko regulējumu un praksi valsts tiešās pārvaldes iestāžu sadarbībā ar pašvaldībām, kā arī pieredzi pašvaldību pārraudzībā.

Iesaistītās iestādes

LLPA, LPS, NVO, PKC, sociālie partneri, Valsts kanceleja, Visas ministrijas, pašvaldības, VRAA.

Sektora prioritātes

- 1) „Vienas pieturas” aģentūras principu ieviešana valsts un pašvaldību pakalpojumu sniegšanā.
  - a) Nodrošināt vienas pieturas aģentūras principa ieviešanu valsts un pašvaldību pakalpojumu pieejamībai klātienē un elektroniskajā vidē, veicot valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru tīkla un valsts pārvaldes pakalpojumu portāla Latvija.lv uzturēšanu un attīstību.
  - b) Nodrošināt oficiālās elektroniskās saziņas principa starp valsts, pašvaldību, tiesu sistēmas iestādēm, iedzīvotājiem un uzņēmējiem elektroniskajā vidē ieviešanu, uzturēšanu un attīstību, veicot nepieciešamos priekšdarbus, lai no 2018.gada 1.jūnija ieviestu oficiālo elektronisko e-adresi.
  - c) Nodrošināt uz faktiem balstītu elektroniskās pārvaldes attīstības līmeņa, kā arī iedzīvotāju un institūciju vajadzību monitoringa veikšanu, kā arī koordinēt starptautisko elektroniskās pārvaldes attīstības novērtējumu īstenošanai nepieciešamo datu apzināšanu un izstrādāt pilnveides priekšlikumus portāla Latvija.lv snieguma rādītāju uzlabošanai, t.sk. starpresoru griezumā.
- 2) Valsts budžeta mērķdotācijas pašvaldībām atjaunošana uzņēmējdarbības atbalsta projektiem, kā arī infrastruktūras atbalsta programmas izveide pašvaldību pirmsskolas izglītības iestādēm.
- 3) Uzņēmējdarbības attīstības sekmēšana un darbavietu radīšana reģionos, kā arī pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošana.⁵¹

---

⁵¹ [29.10.2013. MK rīkojums Nr.496 "Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam"](#)

1.4.5. Darbības virziens: Digitālā vienotā tirgus attīstība, digitālo prasmju un valsts vienotās IKT arhitektūras pārvaldība

Esošās situācijas apraksts

Būtisks aspekts digitālā vienotā tirgus ieviešanā ir informācija un tās apstrāde, kas ir neatņemama publiskās pārvaldes procesu sastāvdaļa. Gan lēmumu sagatavošanai, gan īstenošanai ir nepieciešama savlaicīga un kvalitatīva informācija. Arī lēmumu pieņemšana ir saistīta ar jaunas informācijas un datu radīšanu un to izplatīšanu. Publiskās pārvaldes procesiem, kuriem raksturīga augsta tipveida informācijas apstrādes intensitāte, piemīt augsts procesu norises efektivitātes un kvalitātes uzlabošanas un automatizācijas potenciāls, kuru īstenojot, ar piemērotu IKT risinājumu palīdzību iespējams gan optimizēt publiskās pārvaldes resursus, gan samazināt administratīvo slogu iedzīvotājiem un uzņēmējiem, gan uzlabot publiskās pārvaldes caurspīdību un darbības efektivitāti. Pārdomāti izvēloties atbilstošus IKT risinājumus, ir iespējams panākt, ka sadarbība starp publiskās pārvaldes procesu dalībniekiem gan iestādes ietvaros, gan starp iestādēm notiek tikai elektroniski.

Pirms IKT ienākšanas tautsaimniecībā, publiskajā pārvaldē darba organizācijai vienīgā plaši pieejamā informācijas uzkrāšanas un pārneses tehnoloģija bija papīra dokuments. Šī tehnoloģiskā īpatnība lielā mērā arī ir noteikusi publiskās pārvaldes darba organizācijas principus un tradīcijas. Agrīnajā publiskās pārvaldes elektronizācijas posmā publiskās pārvaldes IKT risinājumi pārsvarā tika veidoti balstoties uz šo dokumentorientēto informācijas apstrādi, primāri automatizējot vien šo dokumentu radīšanu, uzglabāšanu un pieejamību, un sekundāri cenšoties no šīs dokumentorientētās informācijas arhitektūras izdalīt strukturētus datus, veidojot elektroniskas datu bāzes un reģistrus.

Mūsdienu izpratne par IKT iespējām ļauj attīstīties tālāk, konceptuāli atsakoties no dokumenta kā publiskās pārvaldes procesu un informācijas organizācijas ass, kas pilda tikai informācijas nesēja funkciju, tā vietā liekot informāciju pašu par sevi, kura tiek radīta, uzkrāta, apstrādāta un izplatīta digitāli, pieļaujot tās pārveidošanu uz/no analogā formāta tikai klientu apkalpošanas vajadzībām (*digital by default*).

Vēl viena joma ar nozīmīgu optimizācijas un attīstības potenciālu, kura īstenošanai traucē vēsturiski izveidojies publiskās pārvaldes organizatoriskās struktūras kompetenču un funkcionālais dalījums un kultūra, ir starpiestāžu un pārresoru procesi. Esošās publiskās pārvaldes brieduma līmenis ļauj adekvāti paskatīties, identificēt un novērtēt tādu pamatdarbības procesus, kuri vēsturiski ir attīstījušies un lokalizējušies vienas iestādes vai resora robežās, bet savā dziļākajā būtībā tie katrs ir kāda lielāka, varbūt pat neapzināta, starpiestāžu vai pat pārresoru darbības procesa sastāvdaļa. Šādus procesus identificējot un izanalizējot, iespējams atklāt līdz šim neapzinātas publiskās pārvaldes procesu optimizācijas iespējas, ko sniedz skatījums uz procesa mērķi un uzbūvi kopskatā, tādejādi atklājot patiesībā nevajadzīgas vai neoptimālas darbības katrā no šī vienotā darbības procesa apakšprocesiem, kuras iespējams izskaust pilnībā vai optimizēt ar IKT risinājumu palīdzību.

Šādas dokumentorientētas paradigmas maiņa rada iespēju inovatīvi pārveidot publiskās pārvaldes procesus, tos ar IKT risinājumu palīdzību atbrīvojot no mehāniskām darbībām un ierobežojumiem, kurus noteica dokumentorientētas informācijas pārvietošana starp publiskās pārvaldes procesu dalībniekiem, tā vietā fokusējot uzmanību uz lēmumu pieņemšanu un sadarbību starp lēmumu pieņemšanā iesaistītajiem procesu dalībniekiem. Piemēram, būtiski izskaust dažādu izziņu pieprasīšanu un saņemšanu, aizstājot to ar lēmuma pieņēmēju nepastarpinātu piekļuvi informācijas sistēmām.

Latvijā ir izveidoti vairāk kā 170 VIS, kuri nodrošina publiskās pārvaldes pamatdarbības procesu elektronisku atbalstu, tomēr vēl joprojām sastopamies ar tādiem pamatdarbības procesiem, kuros nepietiekoši tiek izmantotas e-iespējas šo procesu optimizēšanai. Relatīvi lielais valsts VIS skaits netieši norāda arī uz IS tehniskā nodrošinājuma sadrumstalotību, ko īpaši e-pārvaldes attīstības sākumposmā veicināja pieeja, ka katrai atsevišķai problēmai vai procesam no izstrādes viedokļa ērti

veidot atsevišķu šauri funkcionālu, izolētu tehnisko risinājumu, samērā nekritiski vērtējot izveidotā risinājuma uzturēšanas un attīstības iespējas, kā arī nepievēršot vajadzīgo uzmanību darbības procesu konsolidācijai pat vienas iestādes robežās.

Publiskās pārvaldes pamatdarbības procesi pēc savas būtības un mērķa ir unikāli un to norisi parasti nevar aprakstīt ar standartizētu informācijas kopumu, tādēļ īpaši procesiem, kuriem raksturīga augsta tipveida informācijas apstrādes intensitāte, ir jāveido specializēts atbalsta IKT nodrošinājums, kura ietvaros elektroniskā veidā tiek uzturēts attiecīgs ar konkrēto pārvaldes darbības procesu saistīts informācijas resurss un tā apstrādes funkcionalitāte.

Šādu informācijas resursu apstrāde tehnoloģiski ir organizējama ar VIS palīdzību (papildinot esošo vai veidojot jaunu) pēc iespējas vienā VIS koncentrējot vairāku radniecīgu informācijas resursu uzturēšanu, tādējādi īstenojot koplietošanas darbības platformas principu. Savukārt, VIS darbības nodrošināšanā pēc iespējas ir jāizmanto centralizētas tehnoloģiskās platformas.

Digitālā vienotā tirgus izveide ir noteikta par vienu no galvenajām prioritātēm Eiropas Savienībā, un tā izveide var nodrošināt papildus izaugsmi. Plašākai digitālo tehnoloģiju un tiešsaistes pakalpojumu izmantošanai jāklūst par horizontālu politiku, kas attiecas uz visām ekonomikas nozarēm un publisko sektoru. Digitālā vienotā tirgus ieviešana skar daudzu ministriju kompetenci un prasa koordinētu un ciešu sadarbību starp iestādēm. Lai Latvijā digitālā tirgus politika tiktu ieviesta saskaņoti, ir nepieciešama tās koordinēta ieviešana un pārraudzība.

Viens no digitālā vienotā tirgus elementiem ir droša elektroniskā identifikācija. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulu⁵² (ES) Nr. 910/2014 dalībvalstīm ir jānodrošina elektroniskās identifikācijas nacionālais kontaktpunkts, jānodrošina vienota pārrobežu elektroniskās identifikācijas vārteja, jānodrošina sabiedrībai elektronisko pakalpojumu pieejamība pārrobežā, kā arī jānodrošina dalība ar elektronisko identifikāciju saistītās komitejās un ekspertu grupās. Atbilstoši minētajām aktivitātēm, ir jāizstrādā arī normatīvo aktu izmaiņas.

Viens no Digitālā vienotā tirgus elementiem ir digitālās prasmes. Latvijā, tāpat kā citur Eiropā, digitālās prasmes ir kļuvušas par būtisku dzīves nepieciešamību un nespēja piekļūt vai izmantot IKT ir būtisks šķērslis sociālajai integrācijai un personīgajai attīstībai. Nepietiekams digitālo prasmju līmenis uzņēmēju un iedzīvotāju vidū darbojas kā šķērslis ekonomikas izaugsmei, konkurētspējai un nodarbinātībai Latvijā un ES kopumā. Saziņa ar valsti un iestādēm ir iespējama gan klātienē, gan arī elektroniski. Klātienes saziņa vēsturiski tiek uzskatīta par ērtu saziņas kanālu, ievērojot iedzīvotāju pieradumu socializēties. Iedzīvotāji nespēj pārvarēt stereotipus, baidās no jaunā, nezināmā, baidās uzdrošināties izmantot radītās e-iespējas. Vairumā gadījumu iedzīvotāji, kā arī uzņēmēji, neizmanto elektroniskās iespējas, jo nav informēti par digitālo prasmju izmantošanas priekšrocībām, informācija par valsts un pašvaldību pakalpojumu e-pakalpojumiem nav pieejama pietiekamā apjomā.

Iepriekš minēto sabiedrības stereotipu un nepietiekamo e-prasmju apguves dēļ Latvijā ir izveidojusies situācija, kur valsts ir izstrādājusi un piedāvā sabiedrībai nozīmīgus e-pakalpojumus, tomēr ieguldītais darbs un līdzekļi e-pakalpojumu izveidošanā nav bijuši pietiekami. Ļoti būtiski ir informēt sabiedrību par izstrādātajiem un ieviestajiem e-pārvaldes risinājumiem, skaidrot un demonstrēt ieguvumus no to izmantošanas gan iedzīvotājiem, gan uzņēmējiem, to uzticamību un drošu lietošanu, popularizēt elektroniskos kanālus saziņai ar publisko pārvaldi. Līdz ar to ir svarīgi turpināt arī e-prasmju attīstību dažādām sabiedrības mērķauditorijām.

Būtiski ir nodrošināt nepieciešamo IKT prasmju apmācību publiskās pārvaldes darbiniekiem (bibliotekāriem, pašvaldību darbiniekiem, skolotājiem u.c.), kas klūst par digitālajiem aģentiem un sniedz sabiedrībai atbalstu digitālo iespēju un pakalpojumu izmantošanā.

---

⁵² (2014. gada 23.jūlijs) par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK

Digitālā vienotā tirgus attīstībai būtiska ir arī sakaru jomas apakšnozaru - radiofrekvenču spektra joslu un numerācijas rīcībpolitikas ieviešana. Minēto politiku ieviešanai VARAM sadarbojas ar vadošo valsts pārvaldes iestādi sakaru nozarē un atbilstoši Elektronisko sakaru likumam nodrošina tiesību aktu izstrādi radiofrekvenču spektra joslu plānošanai un tālākai attīstībai, kā arī nacionālā numerācijas plāna ieviešanai.

Minēto rīcībpolitiku ieviešana tiek īstenota sadarbībā ar VAS “Elektroniskie sakari”, kas savu kompetenci ietvaros plāno radiofrekvenču spektra tehnisko izmantošanu un nosaka radiofrekvenču piešķirumus radioiekārtu darbībai, kā arī pārvalda radiofrekvenču spektru un numerāciju, lai nodrošinātu to racionālu un efektīvu resursu izmantošanu.

Numerācijas resursu pārraudzībai VAS “Elektroniskie sakari” uzturētā numerācijas datu bāzē informāciju par izmantotiem un lietošanā nodotiem numuriem sniedz elektronisko sakaru komersanti, tai skaitā informāciju par tiem galalietotāja lietošanās nodotiem numuriem, kurus galalietotājs ir saglabājis, saņemot numura saglabāšanas pakalpojumu.

Stratēģijas īstenošanas laikā tiks izstrādāti Grozījumi Elektronisko dokumentu likumā, kā arī šim un Fizisko personu elektroniskās identifikācijas likumam pakārtotie Ministru kabineta noteikumi. Tiks turpināta Vienotās IKT arhitektūras attīstība, papildinot IKT mērķarhitektūru ar IKT attīstības projektiem un uzraugot to īstenošanu. Bez tam tiks veikta publiskās pārvaldes IKT risinājumu popularizēšana sabiedrībā īstenojot gan komunikācijas, gan apmācību aktivitātes sabiedrības e-prasmju pilnveidei. Tiks nodrošināta diskusiju platforma un priekšlikumu izstrāde nacionālā radiofrekvenču un nacionālās numerācijas izmantošanai, veikti grozījumi nacionālajā radiofrekvenču plānā un nacionālajā numerācijas plānā. Lai nodrošinātu augstākminēto uzdevumu izpildi, finansējums pieejams daļēji esošā budžeta ietvaros, tādējādi, būs nepieciešams papildus finansējuma pieprasījums (JPI).

Darbības virziena mērķis

Eiropas digitālā vienotā tirgus stratēģijas ieviešana, attīstot digitālo pakalpojumu vidi un tās izmantošanu.

Politikas rezultāti

Politikas rezultatīvie rādītāji	Faktiskā vērtība	Plānotā vērtība
Iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto internetu sadarbībai ar valsts un pašvaldību institūcijām (%) ⁵³	52,1 (2015) ⁵⁴	60 (2020)

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016	2017	2018	2019
Īstenota publiskās pārvaldes pilnveides pasākumu programma	1. Izvērtēti, IKT mērķarhitektūrā iekļauti un uzraudzīti publiskās pārvaldes IKT attīstības projekti	20	38	45	53
	2. Pilnveidoti ⁵⁵ / digitalizēti publiskās pārvaldes procesi ⁵⁶	-	15/0	62/0	96/20
	3. Valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv pieejamo	120	130	150	180

⁵³ NAP 2014-2020

⁵⁴ CSP

⁵⁵ Norādīti procesi, par kuriem tiks noslēgti īstenošanas līgumi.

⁵⁶ Norādīti ieviestie procesi (sasaiste ar deklarētajiem izdevumiem).

	interaktīvo elektronisko pakalpojumu skaits				
Pilnveidota elektroniskās pārvaldes bāzes infrastruktūra	1. Publicēti būtiskie IKT arhitektūras elementi	14	14	22	53
	2. Izveidotas/ pilnveidotas IKT koplietošanas platformas publiskajā pārvaldē, skaits	-	-	4	4
Palielināta publiskās pārvaldes informācijas pieejamība	Atkalizmantošanas indekss	340	360	520	600
Palielinās iedzīvotāju e-prasmju līmenis	1. Iedzīvotāju IKT vidējā līmeņa prasmju attīstība ^[3]	24%	25%	26%	27%
	2. Iedzīvotāju īpatsvars, kuri nekad nav lietojuši internetu	17%	16%	15%	14%
Palielinās eID lietošana	1. Elektroniski parakstītie dokumenti, skaits/gadā	4 milj.	5 milj.	6 milj.	7 milj.
	2. Portālā latvija.lv autentifikācijas gadījumu skaits	-	680	700	720
Piesaistīts Eiropas Savienības fondu projektu finansējums (<i>iepriekšējo rezultātu sasniegšanas veicināšanai</i>)	Piesaistīto investīciju ⁵⁷ apmērs (euro/gadā) IKT arhitektūras pārvaldības un elektroniskās pārvaldes koplietošanas platformas attīstības projektiem ⁵⁸	4 000 000	33 310 811	30 372 973	52 978 128
Efektīva nacionālā radiofrekvenču un nacionālās numerācijas izmantošana	Nodrošināta diskusiju platforma un priekšlikumu izstrāde nacionālā radiofrekvenču un nacionālās numerācijas izmantošanai	2	2	2	2

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai

- 1) Realizētas digitālo prasmju attīstības aktivitātes, tai skaitā izglītošanas un informēšanas kampaņa plašas sabiedrības izglītošanai par e-pakalpojumu un digitālo tehnoloģiju izmantošanas iespējām;
- 2) Elektronisko dokumentu aprites normatīvās vides pielāgošana ES tiesību aktu prasībām;
- 3) Nodrošināt vienotu fizisko personu elektroniskās identifikācijas ieviešanu, īpaši nodrošinot pasākumu īstenošanu, lai noteiktu eID kā vienotu un prioritāru līdzekli personas elektroniskās identitātes nodrošināšanai un veicinātu eID izmantošanu;
- 4) Pilnveidot valsts IKT pārvaldības sistēmu un nodrošināt tās darbību;
- 5) Nodrošināt publiskās pārvaldes IKT centralizētu platformu izveidi, t.sk., optimizējot valsts pārvaldes procesus.
- 6) Nodrošināt Eiropas Savienības fondu 2014.–2020. gada plānošanas perioda līdzekļu pieejamību publiskās pārvaldes IKT projektu īstenošanai.
- 7) Nodrošināt Valsts informācijas sistēmu savietotāja un VRAA pārziņā esošo koplietošanas komponentu izmantošanas veicināšanas pasākumus valsts pārvaldē, īpaši nodrošinot kontroli attiecībā uz Valsts informācijas sistēmu savietotāja un VRAA pārziņā esošo

^[3] Individuals who have carried out 3 or 4 internet related activities, Eurostat.

⁵⁷ Apstiprinātie projekti un noslēgtie līgumi naudas izteiksmē, *euro*.

⁵⁸ Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 2.2.1. specifiskais atbalsta mērķis "Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību".

koplietošanas komponentu izmantošanu Eiropas Savienības fondu 2014.–2020. gada plānošanas perioda IKT projektos.

- 8) Nodrošināta nacionālā radiofrekvenču plāna un nacionālā numerācijas plāna tiesību aktu izstrāde atbilstoši sakaru nozares attīstībai.

Iesaistītās iestādes

NVO, pašvaldības, sociālie partneri, VASES, Visas ministrijas VRAA,

Sektora prioritātes

- 1) Pilnveidotas valsts IKT pārvaldības sistēmas un elektroniskās pārvaldes koplietošanas platformas izveide.
- 2) Vienotas valsts informācijas tehnoloģiju arhitektūras ieviešanas nodrošināšana, modernizējot publiskās pārvaldes procesus.
- 3) Valsts informācijas resursu, valsts informācijas sistēmu un to sadarbības arhitektūras ieviešana.
- 4) ES Digitālā vienotā tirgus stratēģijas ieviešana.
- 5) VRAA attīstīšana par valsts pārvaldes vadošo IKT politikas īstenotāju un IKT koplietošanas pakalpojumu nodrošinātāju, papildinot funkcijas un nostiprinot kapacitāti.

1.4.6. Darbības virziens: Nodrošināt VARAM darbības ilgtspējību, t.sk. paaugstinot iestādes darbības efektivitāti, mazinot administratīvo slogu un nodrošinot nodarbināto profesionalitātes celšanu

Esošās situācijas apraksts

Ministrijas sastāvā šobrīd ir sešpadsmit departamenti un viena patstāvīgā nodaļa. Padotībā darbojas 8 iestādes, kā arī ministrijas mērķu sasniegšanu nodrošina trīs kapitālsabiedrības.

Ministrijas darbības vidi ietekmē gan ārējie, gan iekšējie faktori – Latvijas, ES, starptautiskās saistības. Galvenās problēmas, kas kavē darbības ilgtspēju, ir apgrūtināta finansējuma saņemšana, dažādi administratīvie šķēršļi, atbilstošas informācijas trūkums, kvalificēta darbspēka trūkums.

Atsevišķās jomās (piemēram, ģenētiski modificēto organismu kontrole, atskurbināšanas pakalpojumi) starp vairākām ministrijām atbildība sadalīta bez precīza funkciju nodalījuma.

Valsts pārvaldes politikas attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam noteikts, ka viens no uzdevumiem ir „1.2.4. Veicināt iestāžu atbalsta funkciju sistematizēšanu, pēc iespējas risinot jautājumu par atbalsta funkciju centralizāciju” (piemēram, grāmatvedība, transporta pakalpojumi).

Ministrijas darbiniekiem motivējošas darba vides attīstīšana

Profesionāls, uz rezultātu orientēts, videi draudzīgs un motivēts personāls ir galvenais nosacījums savlaicīgai un kvalitatīvai Ministrijas mērķu un uzdevumu sasniegšanai. Lai sasniegtu stratēģijā izvirzītos mērķus un uzdevumus, plānots veicināt ministrijas darbinieku izpratni par ministrijas vērtībām, nodrošināt regulāras kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas iekšējās un ārējās mācībās (semināri, kursi, pieredzes apmaiņas pasākumi), kā arī veidot motivējošu darba vidi ministrijā.

Ministrija savu darbinieku attīstībā balstās uz šādām vērtībām:

- izglītots, uzņēmīgs un radošs darbinieks (profesionāla un radoša komanda), kas savas prasmes un zināšanas prot izmantot;
- institūcija, kas aug un attīstās (izaugsme un attīstība);
- atklāts uz sadarbību vērstas darbinieks, kurš strādā saskaņā ar izvirzītajām prioritātēm.

Ministrijas tehniski-materialās bāzes pilnveidošana

Nekustamo īpašumu pārvaldīšanas sistēmas pilnveidošana

Skaitliski lielākā ministrijas valdījumā esošo valsts nekustamo īpašumu daļa ir neapbūvēti mežu un lauku zemes īpašumi aizsargājamās dabas teritorijās, kuru pārvaldīšanā un apsaimniekošanā ir jāievēro darbību īpaši aizsargājamās dabas teritorijās reglamentējošo normatīvo aktu prasības, kā arī valsts nekustamie īpašumi, kas nepieciešami ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu un kapitālsabiedrību, kurās ministrija ir kapitāla daļu turētāja, pamatfunkciju izpildei un materiāli tehniskās bāzes nodrošināšanai.

Saskaņā ar Valsts nekustamā īpašuma vienotas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas koncepciju⁵⁹ ministrijai dots uzdevums organizēt valsts nekustamo īpašumu apsaimniekošanu pēc nozaru principa, tostarp, īstenojot vienotu pieeju valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanā un apsaimniekošanā. Bez tam ministrijai noteikts uzdevums⁶⁰ līdz 2019. gada 31. decembrim nodrošināt īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā uz visām to valdījumā esošajām zemes vienībām un zemesgrāmatā ierakstāmām būvēm.

⁵⁹ [MK 09.05.2006. rīkojums Nr.319 “Par Valsts nekustamā īpašuma vienotas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas koncepciju”](#)

⁶⁰ 20.05.2014. MK sēdes protokols 29#35 informatīvais ziņojums „Par ministriju valdījumā esošajiem nekustamajiem īpašumiem, kuri nav uzmērīti un ierakstīti zemesgrāmatā”

Lai to izpildītu, ministrija 2016. un 2017.gadā, līdz ar informācijas par ministrijas valdījumā esošajiem valsts nekustamajiem īpašumiem ievadišanu Valsts nekustamā īpašuma informācijas sistēmā⁶¹, veiks ministrijas valdījumā, kā arī tās padotībā esošo iestāžu pārvaldīšanā esošo nekustamo īpašumu portfeļa izvērtēšanu⁶², īpaši pievēršot uzmanību nekustamā īpašuma objektiem, kuru turpmāka atrašanās ministrijas valdījumā vairs nav pamatota un lietderīga, un sagatavojot priekšlikumus valdītāja vai īpašuma tiesību maiņai.

Lai nodrošinātu vienotu izpratni par ārējos normatīvajos aktos valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanas jomā noteikto tiesību normu piemērošanu ministrijā, tās padotībā esošajās iestādēs un kapitālsabiedrībās, kuru viens no pamatdarbības veidiem ir nekustamā īpašuma pārvaldīšana, ministrija 2016.gada nogalē aktualizēs iekšējos noteikumus par valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanas kārtību un iepazīstinās ar vienotajām prasībām valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanā padotības iestādes un kapitālsabiedrības.

Ņemot vērā minēto, ministrija stratēģijas īstenošanas laikā pārskatīs un aktualizēs valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanas līguma formu, ievērojot īpašuma lietošanas veidu un pārvaldītāja pamatfunkcijas, tādējādi nodrošinot, ka:

- pēc lietošanas veida vienveidīgi nekustamā īpašuma objekti tiek nodoti viena pārvaldītāja pārziņā;
- starp ministriju un tās padotības iestādēm un kapitālsabiedrībām noslēgtajos valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumos tiktu iekļautas obligātās valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanas darbības atbilstoši MK noteikumu Nr.934 prasībām, kā arī papildus prasības, kas izriet no speciālajiem normatīvajiem aktiem dabas un vides aizsardzības jomā.

Publisko iepirkumu procesa optimizēšana

Atbilstoši esošajai situācijai ministrijas resorā iepirkumu process ir decentralizēts, t.i., katra iestāde organizē un veic iepirkumus savām vajadzībām. Tomēr, ņemot vērā, ka daļa no iestādēs veiktajiem iepirkumiem ir viena veida (piem., tiek iepirkts vienāds pakalpojums), turpmākajos gados plānots nodrošināt, ka vairākām iestādēm nepieciešamo vienāda veida preču vai pakalpojumu iepirkumus ministrijas resora ietvaros organizēs un veiks viena no resora iestādēm. Tādējādi tiks optimizēts iepirkuma process ministrijas resora ietvaros, samazināsies nepieciešamie cilvēkresursi iepirkuma veikšanai, kā arī sagaidāms, ka iepirkumi būs finansiāli izdevīgāki, veicot tos lielākā apjomā.

Lai nodrošinātu pāreju uz centralizētu iepirkumu procesu, resora ietvaros 2017.gadā plānots apzināt, kāda veida iepirkumus veic iestādes; izvērtēt, kurus no iestādēm nepieciešamajiem iepirkumiem varētu nodrošināt, iepērkot tos centralizēti; pilotprojekta veidā organizēt un veikt vienu no nepieciešamajiem iepirkumiem, piem., veselības apdrošināšanu. Savukārt 2018.gadā plānots, ievērojot pilotprojekta rezultātus un identificētos riskus, pilnveidot centralizētā iepirkuma organizēšanas un veikšanas procesu; paplašināt centralizēti veicamo iepirkumu apjomu.

Attiecīgi ministrija aktualizēs arī iekšējo kārtību, kādā ministrija veic publiskos iepirkumus, paredzot iepirkumu centralizāciju ministrijas resorā.

Dokumentu aprites sistēmas pilnveidošana

Ministrijā jau šobrīd darbojas lietvedības sistēma, kurā dokumentu aprite notiek elektroniskā veidā. Tomēr ministrijai un tās padotības iestādēm ir atšķirīgas dokumentu aprites sistēmas, kas pildzina dokumentu apriti ar padotības iestādēm. Lai pilnveidotu dokumentu apriti ministrijas resora ietvaros, kā arī samazinātu dokumentu apriti papīra formātā, VRAA ir sākts darbs pie vienotas

⁶¹ VAS "Valsts nekustamie īpašumi" izstrādāta sistēma

⁶² atbilstoši [06.12.2011. MK noteikumu Nr.934 "Noteikumi par valsts nekustamā īpašuma pārvaldīšanas principiem un kārtību"](#) prasībām

lietvedības sistēmas ieviešanas resorā. Tā būs modernāka dokumentu sistēma, kura nodrošinās resursu ekonomiskāku izlietošanu, kā arī paātrinās dokumentu apriti, tai skaitā dokumentu elektronisku vizēšanu un parakstīšanu. Jaunā dokumentu aprites sistēma tiks papildināta arī ar jaunām funkcijām, piem., tiks pievienoti komandējumu u.c. iekšējie rīkojumi, maksimāli centralizējot un savietojot vienuviet darbam būtiski svarīgus dokumentus.

Ar 2017.gadu jaunā lietvedības sistēma sāks darboties ministrijā un VRAA, pakāpeniski līdz 2017.gada 1.ceturkšņa beigām to ieviešot arī citās ministrijas resora iestādēs. Funkcionalitātes ziņā sākotnēji tiks ieviestas dokumentu aprites sistēmas pamatfunkcijas, līdz 2017.gada vidum papildinot ar funkcionalitāti, kas nodrošinās papildu nepieciešamās dokumentu aprites ieviešanu jaunajā sistēmā.

Finanšu resursu un personāla vadības sistēmas attīstība

Lai pilnveidotu gada pārskata sagatavošanu ministrijā un padotības iestādēs kopš 2009.gada ieviesta centralizēta resursu uzskaites sistēma HORIZON (*IS HORIZON*) ar vienotu konta plānu, kontējuma shēmām un dažāda griezuma uzskaites klasifikatoriem. Ir ieviests BI risinājums - Budžeta plānošanas un izpildes kontroles sistēma ministrijas resorā, kas optimizēja finansēšanas plānu un tāmju izstrādēs un grozījumu veikšanas procesus, kā arī paplašināja budžeta izpildes analīzes iespējas, sasaistot budžeta tāmes ar faktisko izpildi no IS HORIZON. 2016.gadā tiks ieviests pilotprojekts pamatlīdzekļu kustības procesa nodrošināšanai WEB vidē. Pēc pilotprojekta rezultātu izvērtēšanas 2017.gadā tiks sākta pamatlīdzekļu kustības uzskaitē WEB vidē. Lai padarītu grāmatvedības dokumentu apriti efektīvāku un samazinātu dokumentu saskaņošanas laiku, nepieciešams turpināt attīstīt resursu IS HORIZON WEB finanšu un personāla vadības sistēmas moduli. Finanšu vadības jomā 2017.-2019.gadā plānots pakāpeniski ieviest rēķinu saskaņošanas moduli ministrijas resorā: 2016.gadā tiks iepirkts repozitārijs, licences, lai nodrošinātu pilotprojekta ieviešanu VRAA; 2017.gadā ministrijas centrālais aparāts sāks rēķinu saskaņošanas moduļa ieviešanu, ņemot vērā ministrijas finansēšanas avotu daudzveidību; 2018., 2019.gadā turpinās rēķinu saskaņošanas moduļa ieviešanu pārējās padotības iestādēs.

Lai pakāpeniski pārietu no personāla dokumentu aprites papīra formātā un nodrošinātu ātrāku un caurskatāmāku personāla dokumentu saskaņošanas un apstiprināšanas procesu, plānots paplašināt procesu loku, kuri tiek veikti Personāla uzskaites sistēmas Web vidē: no 2017.gada – nodrošināt darbinieku pieteikumus vienreizējai apmaksai un personas datu izmaiņu pieteikumi; no 2018.gada – nodrošināt brīvas formas pieteikumus. No 2019.gada plānots nodrošināt elektroniskus personāla rīkojumus jaunajā dokumentu aprites sistēmā.

Starptautiskās sadarbība

Pēdējo gadu laikā VARAM ir turpinājusi attīstīt divpusējo sadarbību ar ārvalstīm vides aizsardzības, reģionālās attīstības, kā arī informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomās.

Ar vairākām valstīm turpināta un aktualizēta sadarbība atbilstoši attīstības sadarbības prioritātēm, piemēram, Kazahstānu, Uzbekistānu, Baltkrieviju, Ukrainu, Moldovu, Gruziju un Azerbaidžānu. VARAM nodevusi savu pieredzi attiecībā uz vides politikas īstenošanu un finanšu mehānismiem, atkritumu apsaimniekošanu, ūdensapgādes sistēmas attīstību, zaļām tehnoloģijām un energoefektivitātes veicināšanu, reģionālās attīstības plānošanu, administratīvi teritoriālo reformu, pašvaldību pārvaldību, e-pārvaldes, e-pakalpojumu un citu digitālo risinājumu ieviešanā, vienas pieturas aģentūru izveidē u.c. Cieša pārrobežu sadarbība notikusi ar Lietuvu, Igauniju un Baltkrieviju visās ministrijas kompetences jomās.

VARAM arī turpmāk plāno attīstīt sadarbību, veicinot pieredzes apmaiņu un pieredzes nodošanu ministrijas kompetences jomās. Īpaša uzmanība, stratēģijas īstenošanas laikā, tiks veltīta sadarbībai ar kaimiņvalstīm, kur svarīga pārrobežu sadarbība gan teritoriju un reģionālās attīstības jomā, gan vides aizsardzības jautājumos (īpaši attiecībā uz kopīgām ūdenstecēm, aizsargājamām dabas

teritorijām, kodoldrošību) un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomā (piemēram, attīstot vienotus/saderīgus digitālos risinājumus). Tāpat attīstības sadarbības ietvaros VARAM plāno sadarbību ar t.s. Austrumu Partnerības valstīm, nododot pieredzi reģionālās attīstības, vides un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomās.

Sadarbība ar padotības iestādēm un kapitālsabiedrībām

Ņemot vērā, ka VARAM ir multifunkcionāla ministrija, kā arī to, ka ministrijas vēsturiskajā veidošanās procesā, tajā ir apvienotas vairākas institūcijas ar savām padotības iestādēm un jaunajā ES fondu plānošanas procesā ir mainījies institūciju atbildība, vēsturiski ir izveidojusies atšķirīgas padotības iestādes.

Ministrijas mērķu sasniegšanu nodrošina trīs kapitālsabiedrības, kurās ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja – sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs”, sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Vides investīciju fonds” un valsts akciju sabiedrība “Elektroniskie sakari”.

Ministrijas iekšējie noteikumi “Valsts kapitālsabiedrību pārvaldības kārtība” tika pieņemti atbilstoši likumam “Par valsts un pašvaldību kapitāla daļām un kapitālsabiedrībām”. Kopš 2015.gada 1.janvāra ir spēkā Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likums.

Ņemot vērā, ka nepieciešams aktualizēt ministrijas iekšējo kārtību atbilstoši jaunajam regulējumam, ietverot jautājumus par atlīdzības noteikšanu valdes locekļiem, labas pārvaldības noteikšanu un vienotas pieejas kapitālsabiedrību pārvaldīšanā nodrošināšanā, un minēto grozījumu apjoms pārsniedz esošo noteikumu saturu.

Ministrija 2017.gadā izstrādās jaunus ministrijas iekšējos noteikumus par kapitālsabiedrību pārvaldību, tādējādi stratēģijas darbības periodā tiks īstenota kapitālsabiedrību pārvaldība, atbilstoši pastāvošajiem vienotas kapitālsabiedrību pārvaldīšanas principiem.

Efektīvs audits

Efektīvam auditam jānodrošina un jāpalīdz uzlabot ministrijas iekšējās kontroles vidi, procesu efektivitāti un to saskaņošanu ar stratēģijā noteiktajiem darbības virzienu mērķiem. Auditam jānodrošina neatkarīga un objektīva ministrijas iekšējās kontroles sistēmas novērtēšana, lai uzlabotu tās darbību, kuras rezultātā ministrija īsteno noteiktās funkcijas un uzdevumus ar efektīvu resursu izmantošanu, paaugstinot pārlicību, ka ministrijas mērķi var tikt sasniegti ar mazākiem resursiem.

Lai celtu Audita departamenta pievienoto vērtību, jāveicina departamenta auditoru sertifikācija. Stratēģijas darbības periodā tiks pievērsta pastiprināta uzmanība savlaicīga auditu gada plāna izpildei, kā arī pabeigtajos audits tiks palielināts efektivitātes novērtējuma īpatsvars viedoklī, ko auditori sagatavo par iekšējās kontroles sistēmu.

Stratēģijas darbības periodā Audita departamenta auditu gada plānu audits tiks vērtēti efektivitātes aspekti (resursu izmaksas, ekonomiskais un funkcionālais), lai mazinātu administratīvo slogu, veicinātu resursu aizsardzību no iespējamajiem zaudējumiem un uzlabotu sagaidāmo un sasniedzamo darbības rezultātu atbilstību noteiktajiem mērķiem, sniedzot lietderīgus un kvalitatīvus audita ieteikumus.

Informācijas pieejamības sabiedrībai pilnveidošana

Lai veiksmīgi īstenotu VARAM kompetencē esošās politikas, ļoti svarīga ir sabiedrības un sociālo partneru līdzdalība un atbalsts. Apzinoties būtisko sabiedrības lomu šajā procesā, tiks turpināts aizsāktais darbs pie sabiedrības izpratnes un atbalsta veidošanas, nodrošinot informācijas pieejamību – gan par aktualitātēm, gan par politikas iniciatīvām.

Būtisks instruments šajā procesā ir Ministrijas tīmekļa vietne – www.varam.gov.lv. Ministrijas tīmekļa vietne ir izstrādāta 2006.gadā un ik gadu ir veikti uzlabojumi tās darbības pilnveidošanā.

Lai nodrošinātu iedzīvotājiem, uzņēmējiem un sociālajiem partneriem iespējas saņemt kvalitatīvu un aktuālu informāciju atbilstoši mūsdienu prasībām, tiks izstrādāta jauna Ministrijas tīmekļa vietne.

Darbības virziena mērķis

Paaugstināt resora darbības efektivitāti, t.sk., mazinot administratīvo slogu; nodrošināt nodarbināto profesionalitātes celšanu

Politikas rezultāti

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības			
		2016	2017	2018	2019
Darbiniekiem ieejami personāla dokumenti elektroniskā vidē (<i>saistībā ar Personāla uzskaites sistēmas Web vidē attīstību</i>)	Personāla dokumentu aprites elektroniskā veidā īpatsvara pieaugums	50% ⁶³	70%	80%	90%
Attīstīta motivējoša darba vide ministrijas darbiniekiem	1. Personāla rotācijas koeficients	0,22 ⁶⁴	≤0.22	≤0.22	≤0.22
	2. Mācības apmeklējušo darbinieku īpatsvars no kopējā darbinieku skaita	50% ⁶⁵	55%	55%	55%
Paātrināta rēķinu apmaksāšana, ieviešot rēķinu elektronisko saskaņošanu	Rēķinu saskaņošanas laiks dienās ⁶⁶ :				
	Rēķiniem, kas apmaksājami no viena līdz diviem finansēšanas avotiem		10	8	5
	Rēķiniem, kas apmaksājami no vairāk par diviem finansēšanas avotiem		20	17	12
Efektīgs lietvedības sistēmas darbs resorā	Ministrijas resora iestāžu, kurās ieviesta jaunā dokumentu aprites sistēma, skaits	2	8 + plānošanas reģioni		
Iepirkumu sistēmas optimizācija	Veikto centralizēto iepirkumu skaits	-	1	≥2	≥3
Audita darba kvalitāte un efektivitāte	Auditējamo apmierinātība	≥2.5	≥2.75	≥3.0	≥3.5

Uzdevumi darbības virziena īstenošanai:

- 1) Motivējošas darba vides attīstība:
  - a) VARAM darbinieku regulāras apmācības un kvalifikācijas paaugstināšana;
  - b) Ikgadējs darbinieku apmierinātības pētījums ministrijā:
    - i) iegūto rezultātu analīze,
    - ii) pasākumu plānošana un īstenošana.
- 2) Ministrijas tehniski-materiālās bāzes pilnveidošana:

⁶³ Atvaļinājumu pieteikumu organizēšana Horizon Web vidē un rīkojumu veidošana Personāla uzskaites sistēmā ir 50% no kopējā personāla dokumentu skaita.

⁶⁴ 2016.gada prognozētais personāla rotācijas koeficients

⁶⁵ Mācības apmeklējušo darbinieku īpatsvars no kopējā darbinieku skaita 2015.gadā

⁶⁶ Rēķinu saskaņošanas sistēma ieviešana tiks sākta pakāpeniski no 2018.gada

- a) Valdījumā esošo valsts nekustamo īpašumu pārvaldības pilnveide:
    - i) nekustamā īpašuma pārvaldīšanas līguma vienotas formas ieviešana un noslēgšana,
    - ii) īpašumu revīzija;
  - b) Ministrijas telpu jautājumi;
  - c) Publisko iepirkumu sistēmas pilnveide resorā;
  - d) Finanšu resursu un personāla vadības sistēmas attīstība;
  - e) Dokumentu pārvaldības sistēmas attīstība:
    - i) elektroniskā dokumentu aprīte (t.sk., iekšējie rīkojumi, līgumi, u.c),
    - ii) vienota lietvedības dokumentu sistēma resorā.
- 3) Starptautiskās sadarbības veicināšana, nodrošinot sadarbību ar Latvijai prioritārām valstīm sniedzot atbalstu tādās jomās (jautājumos) kā:
- a) vides politikas un ar to saistītu finanšu mehānismu īstenošana;
  - b) atkritumu apsaimniekošana;
  - c) ūdensapgādes sistēmas attīstība;
  - d) zaļo tehnoloģiju un energoefektivitātes veicināšana;
  - e) reģionālās attīstības plānošana;
  - f) administratīvi teritoriālās reformas turpināšana;
  - g) pašvaldību pārvaldība;
  - h) e-pārvaldes, e-pakalpojumu un citu digitālo risinājumu ieviešana;
  - i) vienas pieturas aģentūru izveide.
- 4) Efektīva auditu veikšana un ieteikumu uzraudzība.
- 5) Jaunas VARAM tīmekļa vietnes izstrādāšana.

Iesaistītās iestādes

VARAM padotības iestādes

Sektora prioritātes

- 1) Dokumentu pārvaldības pilnveidošana.
- 2) Regulāra VARAM darbinieku apmācība un kvalifikācijas paaugstināšana.
- 3) VARAM tehniski-materiālās bāzes pilnveidošana (publiskie iepirkumi, telpu jautājumi, finanšu vadības sistēmu uzlabošana, u.c.).
- 4) Vienoto publisko iepirkumu atsevišķām precēm/pakalpojumiem ieviešana resorā.
- 5) Efektīvu auditu veikšana un ieteikumu uzraudzības nodrošināšana.

1.5. VARAM darbības spēju izvērtējums

VARAM darbības vidi ietekmē gan ārējie, gan iekšējie faktori. Latvijas līdzdalība ES nosaka gan arvien pieaugošas likumdošanas prasības, gan arī arvien pieaugošas iespējas Latvijai ietekmēt starptautiskos procesus.

Galvenās problēmas, kas kavē darbības ilgtspēju, ir apgrūtināta finansējuma saņemšana, dažādi administratīvie šķēršļi, atbilstošas informācijas trūkums, kvalificēta darbaspēka trūkums

Latvijas iekšējie faktori:

- pieaugot ekonomiskai labklājībai, ievērojama daļa Latvijas sabiedrības locekļu līdzīgi kā bagātākajās valstīs pieņem pārtēriņa filozofiju un sāk patērēt ievērojami vairāk dabas resursu un sabiedrisko pakalpojumu, nekā nepieciešams, kā arī palielinās saražoto atkritumu daudzums;
- lielas reģionālās atšķirības iedzīvotāju blīvuma ziņā, slodzes ziņā uz vidi, iedzīvotāju ienākumos, kā arī praktiskajā projektu vadīšanas pieredzē;
- pieaugoša sabiedrības interese par vides jautājumiem, prasība pēc sakārtotas un līdzsvarotas vides, nevalstisko organizāciju ietekme;
- pieaugoša transporta ietekme uz vides, īpaši gaisa, kvalitāti;
- pakāpeniski pieaugoša lauksaimniecības un atsevišķos gadījumos arī rūpniecības ietekme uz vidi, kaut arī kopējais šīs ietekmes līmenis pagaidām ir salīdzinoši zems;
- vides piesārņojuma ietekme uz cilvēka veselību;
- ekonomisko interešu lobēšana, dažkārt nerēķinoties ar vides prasībām.

Ārējie faktori:

- dalība ES, OECD un NATO, pieaugošas likumdošanas prasības;
- ES tirgus pozitīvā ietekme uz Latvijas komersantu vides jautājumu sakārtošanu;
- starptautisko saistību ietekme;
- starptautisko vides prasību nepietiekamā ieviešana Latvijas kaimiņvalstīs ārpus ES;
- starptautiskās tendences ilgtspējīgas attīstības jomā, vides prasību integrēšana citos sektoros;
- pārrobežu piesārņojuma ietekme;
- klimata pārmaiņu ietekme.

Nozīmīgākās problēmas un riski:

- rūpniecisko un transporta avāriju riski, tai skaitā, pārrobežu avāriju risku rezultātā radītais piesārņojums, nav noteiktas pietiekamas atbildības par videi nodarītā kaitējuma seku novēršanu;
- finansējuma un administratīvās kapacitātes trūkuma dēļ nav pilnā apjomā nodrošināta ES nosacījumu izpilde, tādēļ pastāv risks valstij zaudēt ES tiesā, tai skaitā attiecībā uz obligāto vides monitoringa prasību neizpildi, kā arī ES un Latvijas normatīvajos aktos noteikto mērķu (piemēram, atkritumu pārstrādē) neizpildi;
- vides prasības pieaug ievērojami straujāk kā administratīvā kapacitāte, kā rezultātā ir nepilnīga kontrole un rodas administratīvie šķēršļi;
- nepieciešamība kompensēt dabas aizsardzības prasību rezultātā radušos saimnieciskās darbības ierobežojumus, kam nav nodrošināts finansējums;
- nepieciešamība kompensēt zaudējumus, kas radušies īpaši aizsargājamo nemedījamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarīto būtisko postījumu rezultātā, kam nav nodrošināts finansējums;
- aizsargājamās teritorijas un aizsargjoslas nepietiekami ietvertas teritorijas plānošanā, tādēļ šādās teritorijās tiek plānota un īstenota teritorijas izveidošanas mērķim neatbilstoša attīstība;

- pastāv būtiskas sociālekonomiskās attīstības līmeņa atšķirības reģionu starpā;
- likuma "Par pašvaldībām" un citu tiesību aktu normu neatbilstība faktiskajai situācijai, normu savstarpēja kolīzija, kā arī normu piemērošanas un citas problēmas saistībā ar minēto tiesisko regulējumu. Daļa konstatēto problēmu pastāvošajā tiesiskajā regulējumā ir fundamentālas, proti, attiecas uz pašvaldību kompetenci, pārvaldes struktūru, budžeta veidošanu un rīcību ar pašvaldību mantu, un ne tikai apgrūtina pašvaldību efektīvu darbību iedzīvotāju interesēs, bet arī valsts pārvaldes kopējo darbību, institūciju savstarpējo sadarbību un kompetences sadalījumu, racionālu valsts un pašvaldību finanšu resursu sadalījumu un izmantošanu;
- nepietiekams digitālo prasmju līmenis uzņēmēju un iedzīvotāju vidū darbojas kā šķērslis ekonomikas izaugsmei, konkurētspējai un nodarbinātībai Latvijā un ES kopumā. Iedzīvotāji nespēj pārvarēt stereotipus, baidās no jaunā, nezināmā, baidās uzdrošināties izmantot radītās e-iespējas. Vairumā gadījumu iedzīvotāji, kā arī uzņēmēji, neizmanto elektroniskās iespējas, jo nav informēti par digitālo prasmju izmantošanas priekšrocībām, informācija par valsts un pašvaldību pakalpojumu e-pakalpojumiem nav pieejama pietiekamā apjomā.

Iespējas:

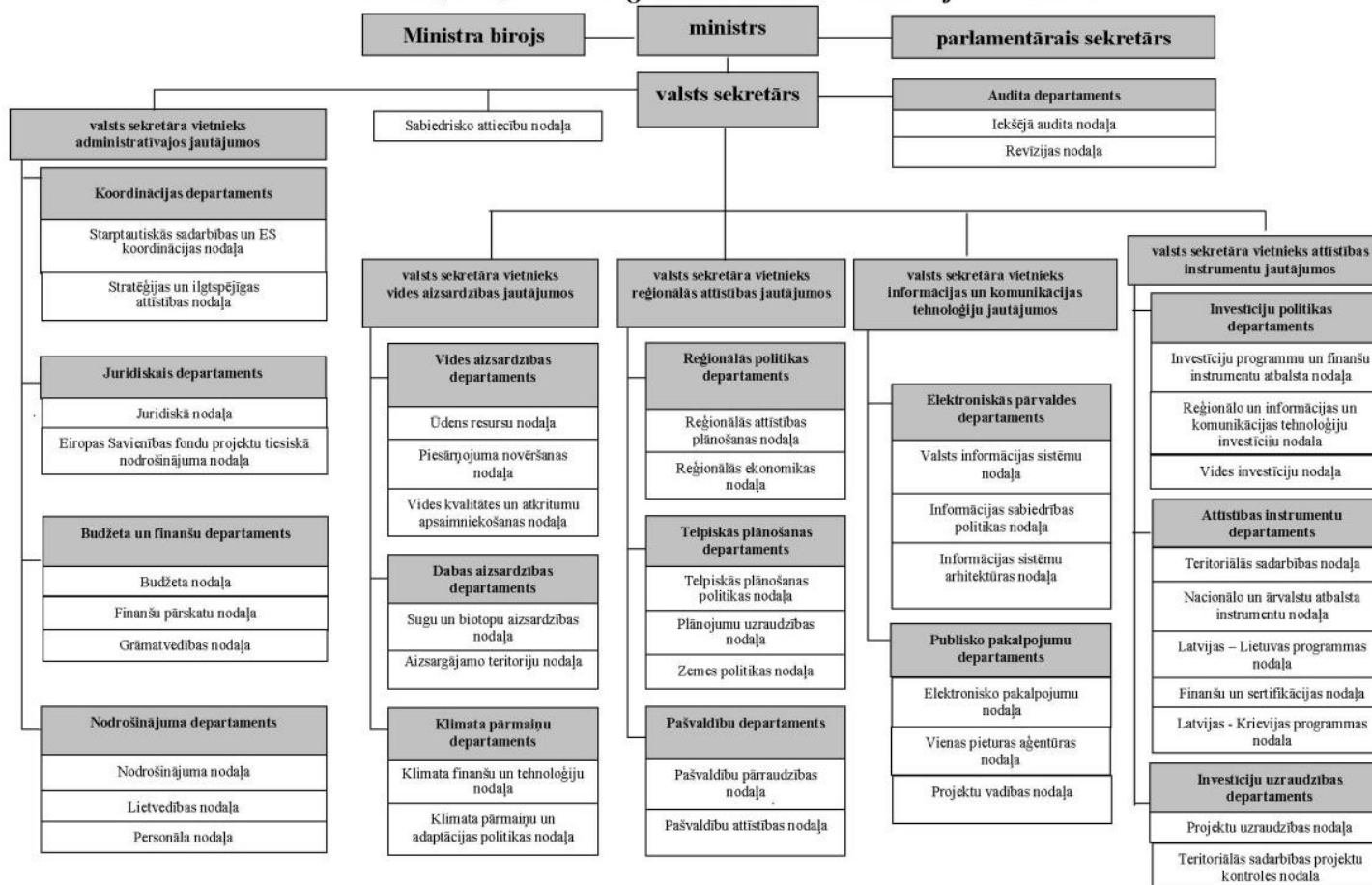
- izveidota funkcionējoša normatīvo aktu un institucionālā sistēma, pārņemtas ES prasības;
- Latvijai ir iespējams ietekmēt ES normatīvo aktu turpmāko attīstību;
- pakāpeniski tiek ieviesta integrēta pieeja piesārņojuma novēršanā un kontrolē;
- nodrošināta vides un dabas aizsardzības politikas mērķu integrēšana citu nozaru politikas plānošanas dokumentos;
- izveidots tāds īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, arī Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo teritoriju tīkls, kas nodrošina sugu un biotopu labvēlīgu aizsardzības stāvokli;
- nodrošināts finansējums kompensācijām par saimnieciskās darbības ierobežojumiem, kuri izriet no dabas aizsardzības prasībām, kā arī kompensācijām par zaudējumiem, kas radušies īpaši aizsargājamo nemedījamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarīto būtisko postījumu rezultātā;
- nodrošinātas arvien pieaugošas sabiedrības līdzdalības iespējas lēmumu pieņemšanā vides jomā;
- izveidota efektīva pašvaldību institucionālā un funkcionālā sistēma;
- izveidota optimāla IKT pārvaldības sistēma, kura nodrošina iedzīvotājiem pieejamus e-pakalpojumus.

VARAM struktūra

VARAM šobrīd ir sešpadsmit departamenti un viena patstāvīgā nodaļa (skatīt 1. attēlu). Vides aizsardzības, Dabas aizsardzības, Klimata pārmaiņu, Reģionālās politikas, Telpiskās plānošanas, Pašvaldību, Elektroniskās pārvaldes, Publisko pakalpojumu, Investīciju politikas, Attīstības instrumentu un Investīciju uzraudzības departaments atbild par konkrētām jomām vai sektoriem. Savukārt, pārējie departamenti – Koordinācijas, Juridiskais, Budžeta un finanšu, Nodrošinājuma un Audita departamenti, tāpat kā Sabiedrisko attiecību nodaļa nodrošina ministrijas darbību kopumā.

Ministrijas padotībā darbojas 8 iestādes, kā arī ministrijas mērķu sasniegšanu nodrošina trīs kapitālsabiedrības.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas struktūra

1. attēls VARAM centrālā aparāta struktūra

VARAM padotībā esošās iestādes (skatīt 2. attēlu) realizē valsts politiku un normatīvo aktu prasības visās ministrijas kompetences jomās.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas pakļautās institūcijas

2. attēls VARAM pakļautās institūcijas

2. VARAM valsts budžeta programmu daļa

Progr., apakšpr. kods	Valsts budžeta programma (apakšprogramma)	Darbības virziena Nr. ⁶⁷	2016. gads		2017. gads		2018. gads		2019. gads	
			plānotie izdevumi EUR	vidējais amata vietu skaits	plānotie izdevumi EUR	vidējais amata vietu skaits	plānotie izdevumi EUR	vidējais amata vietu skaits	plānotie izdevumi EUR	vidējais amata vietu skaits
21.00.00	Vides aizsardzības fonds	1); 2)	5 319 506	7	5 732 795	5	5 711 795	5	5 711 795	5
21.01.00	Fonda darbības nodrošinājums	1); 2)	247 819	7	213 997	5	213 997	5	213 997	5
21.02.00	Vides aizsardzības projekti	1); 2)	3 149 226	-	3 314 328	-	3 293 328	-	3 293 328	-
21.13.00	Nozares vides projekti	1); 2)	811 079	-	811 079	-	811 079	-	811 079	-
21.20.00	Iemaksas starptautiskajās organizācijās	1); 2)	1 111 382	-	1 393 391	-	1 393 391	-	1 393 391	-
23.00.00	Vides politikas īstenošana	1); 6)	6 151 258	337	6 089 472	339	6 114 472	339	6 114 472	339
23.01.00	Valsts vides dienests	1); 2)	5 753 330	319	5 691 701	321	5 716 701	321	5 716 701	321
23.02.00	Vides pārraudzības valsts birojs	1); 2)	397 928	18	397 771	18	397 771	18	397 771	18
24.00.00	Dabas aizsardzība	2)	5 941 993	195	6 280 934	191	6 231 265	191	6 233 413	191
24.05.00	Zinātniskā institūta "Nacionālais botāniskais dārzs" valsts funkciju nodrošinājums	2)	731 964	-	728 407	-	776 911	-	776 911	-

⁶⁷ 1) Vides kvalitātes saglabāšana un oglekļa mazietilpīgas un pret klimata pārmaiņām noturīgas attīstības sekmēšana.

2) Nodrošināt dabas resursu ilgtspējīgu un efektīvu pārvaldību, saglabājot bioloģisko daudzveidību, nodrošinot ekosistēmu pakalpojumu pieejamību un veicināt pāreju uz aprites ekonomiku.

3) Sekmēt reģionu ilgtspējīgu un līdzsvarotu attīstību.

4) Nodrošināt valsts un pašvaldību (turpmāk - publisko) publisko pakalpojumu efektivitātes paaugstināšanu un visaptverošu pieejamību, t.sk. elektroniski

5) Digitālā vienotā tirgus attīstība, digitālo prasmju un valsts vienotās IKT arhitektūras pārvaldība

6) Nodrošināt VARAM darbības ilgtspējību, t.sk. paaugstinot iestādes darbības efektivitāti, mazinot administratīvo slogu un nodrošinot nodarbināto profesionalitātes celšanu

24.06.00	Latvijas Dabas muzeja darbības nodrošināšana	2)	756 196	54	773 910	54	776 925	54	781 253	54
24.08.00	Nacionālo parku darbības nodrošināšana	2)	4 453 833	141	4 778 617	137	4 677 429	137	4 675 249	137
27.00.00	Klimata pārmaiņu finanšu instruments	1)	240 063	0	66 006	0	60 000	0	0	0
27.01.00	Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta administrācija	1)	240 063	-	66 006	-	60 000	-	0	-
27.02.00	Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projekti	1)	0	-	0	-	0	-	0	-
28.00.00	Meteoroloģija un bīstamo atkritumu pārvaldība	1); 2)	3 402 869	-	5 755 349	-	6 803 973	-	4 641 287	-
30.00.00	Attīstības nacionālie atbalsta instrumenti	3); 4)	1 536 564	2	3 595 801	2	3 595 801	2	3 595 801	2
31.00.00	Atbalsts plānošanas reģioniem	3)	1 061 056	-	1 061 056	-	1 061 056	-	1 061 056	-
32.00.00	Valsts reģionālās attīstības politikas īstenošana	3); 4)	3 957 192	82	5 142 155	86	5 262 587	86	5 540 715	86
33.00.00	Emisijas kvotu izsolīšanas instruments	1)	13 852 156	9	3 929 702	9	2 979 702	9	1 182 156	9
33.01.00	Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta administrācija	1)	737 156	9	737 156	9	737 156	9	1 182 156	9
33.02.00	Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta projekti	1)	13 115 000	-	3 192 546	-	2 242 546	-		-
61.00.00	Kohēzijas fonda (KF) projektu un pasākumu īstenošana	1); 3)	3 542 684	0	46 667	2	46 667	2	0	0
61.02.00	Atmaksas valsts pamatbudžetā par Kohēzijas fonda (KF) finansējumu (2007-2013)	1); 3)	1 251 130	-	0	-	0	-	0	-
61.07.00	Kohēzijas fonda (KF) projekti (2007-2013)	1); 3)	2 291 554	-	0	-	0	-	0	-
61.20.00	Tehniskā palīdzība Kohēzijas fonda (KF) apgūšanai (2014-2020)	1); 3)	0	-	46 667	2	46 667	2	0	-
62.00.00	Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana	1)	11 246 990	0	3 240 503	52	2 406 764	52	912 946	14

62.02.00	Atmaksas valsts pamatbudžetā par Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) finansējumu (2007 – 2013)	1)	2 416 516	-	0	-	0	-	0	-
62.06.00	Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2007 – 2013)	1)	8 830 474	-	298 976	-	82 242	-	28 285	-
62.07.00	Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2014-2020)	1)			1 909 994	14	1 369 588	14	884 661	14
62.20.00	Tehniskā palīdzība Kohēzijas fonda (KF) apgūšanai (2014-2020)	1)		-	1 031 533	38	954 934	38	0	-
63.00.00	Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana	3)	0	0	6 336 754	2	5 628 838	2	5 458 989	0
63.07.00	Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2014-2020)	3)	0	-	6 211 589	-	5 503 672	-	5 458 989	-
63.20.00	Tehniskā palīdzība Eiropas Sociālā fonda (ESF) apgūšanai (2014–2020)	3)	0	-	125 165	2	125 166	2	0	-
67.00.00	Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana	3)?	29 126	0	99 511	0	0	0	0	0
67.02.00	Atmaksas valsts pamatbudžetā par Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu finansējumu	3)?	0	-	99 511	-	0	-	0	-
67.06.00	Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu īstenošana	3)?	29 126							
69.00.00	Mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošana	3)	2 850 186	15	6 374 039	29	5 782 143	32	4 595 912	31
69.02.00	Atmaksas valsts pamatbudžetā par 3.mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu finansējumu (2007-2013)	3)	87 875	-	0	-	0	-	0	-

69.07.00	Pārrobežu sadarbības programmu darbības nodrošināšana, projekti un pasākumi (2007-2013)	3)	558 399	6	0	-	0	-	0	-
69.08.00	Pārrobežu sadarbības programmu darbības nodrošināšana, projekti un pasākumi (2014 - 2020)	3)	2 203 912	9	5 096 547	29	4 632 695	32	3 850 545	31
69.21.00	Atmaksas valsts pamatbudžetā par Pārrobežu sadarbības programmu finansējumu (2014–2020)	3)		-	1 277 492	-	1 149 448	-	745 367	-
70.00.00	Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	3)	1 486 129	0	1 483 135	0	664 193	0	323 193	0
70.02.00	Atmaksas valsts pamatbudžetā par citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu finansējumu (2007–2013)	3)	98 790	-	392 640	-	35 362	-	0	-
70.06.00	LIFE programmas projekti	3)	1 168 687	-	913 792	-	469 414	-	323 193	-
70.08.00	Izdevumi citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošanai	3)	122 169	-	79 003	-	61 717	-	0	-
70.09.00	Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm	3)	96 483	-	97 700	-	97 700	-	0	-
71.06.00	Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana	3)	5 205 559	17	1 496 455	13	0	0	0	0
71.06.00	Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana	3)	5 205 559	17	1 496 455	13	0	-	0	-
72.00.00	Latvijas un Šveices sadarbības programmas finansēto projektu un pasākumu īstenošana	3)	1 565 542	1	1 807 040	0	0	0	0	0
72.06.00	Latvijas un Šveices sadarbības programmas	3)	1 565 542	1	1 807 040		0	-	0	-

	projekti									
73.00.00	Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	3)	651 545	1	511 548	1	187 300	1	0	0
73.02.00	Atmaksas valsts pamatbudžetā par pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētajiem projektiem	3)	0	-	99 357		0	-	0	-
73.06.00	Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti (2007-2013)	3)	651 545	1	412 191	1	187 300	1	0	0
97.00.00	Nozaru vadība un politikas plānošana	1)-6)	7 326 746	258	7 666 627	260	7 511 710	258	7 511 710	258